ProAgria
Keski-Pohjanmaa

TIEDOTUSLEHTI

ProAgrian jäsen- ja asiakaslehti • 2/2022 • www.proagria.fi/kp

16
Nautarekisteri-valtuutus kuntoon

18–19
Niemelän tilatiimi tehokkaana

10
Lankilat panostavat peltoviljelyyn

26–29
Tuet 2022

Somesodasta kyberturvallisuuteen

Ritva Karri

RITVA-LIISA NISULA
johtaja
ProAgria Keski-Pohjanmaa

Alkuvuoden uutisvirta on ollut pysäyttävä: koronatilanne pahenee, Venäjä sotii Ukrainassa, ydinsota uhkaa, napajäätiköt sulavat, kaikki kallistuu, ruoka loppuu. Huoltovarmuus ja kotivara puhututtavat lehtien pääkirjoituksia myöten. Somekeskustelut menevät suoraan asiaan: mitä tapahtuu, jos pahin tapahtuu.

Kriiseihin liittyvää informaatiosotaa käydään somessa, tiedotusvälineissä ja netissä. Valeasiantuntijoita, mielipidevaikuttajia ja patenttiratkaisun tarjoajia putkahtelee julkisuuteen vakuuttamaan meitä asioiden ja ajatusten oikeasta suunnasta. Onneksi suomalaisten medialukutaito on hyvä; kaikkea ei uskota eikä liian hyvää (ollakseen totta) ole ennenkään vakavasti otettu.

Kyberturvallisuuteen kannattaa muutama ajatus uhrata. Maatiloilla on paljon nettiin yhdistettyjä laitteita ja teknologiaa, jonka tietoturvasta on syytä huolehtia. Maatilojen Tietojärjestelmät ovat oleellinen osa maattalousyritysten toimintaa, ilman niitä maatilat eivät toimi. Tiedon säilyminen kannattaa varmistaa ja asiattomien pääsy tietoon estää. Nettiin yhdistettyjen koneiden ja laitteiden suojaus on varautumista ja huoltovarmuutta.

***

Ukrainassa pellot on kynnetty tankeilla ja kylvetty ammuksilla. Uskon, että yhteinen tahtomme on, että Venäjä lopettaa sotatoimensa Ukrainassa ja ukrainalaiset pääsevät pelloilleen ja sotaa paenneet kotiseuduilleen. Ajatuksemme ovat ukrainalaisten kollegoiden luona: tehtävämme on viljellä ja varjella, ei sotia eikä tuhota.

Tapahtumakalenteri

Tapahtuman yhteydessä on QR-koodi, joista voi puhelimella skannaamalla siirtyä suoraan aiheeseen liittyville nettisivuille. QR-koodinlukijan voi ladata ilmaiseksi sovelluskaupasta, ellei se ole valmiiksi yhdistetty puhelimen kameraominaisuuksiin.

MAIDONTUOTANNON TULOSWEBINAARI
ke 6.4. klo 10–12.30
Tuotosseurannan, jalostuksen ja terveystarkkailun tulokset sekä tuotosseurantakarjojen TOP 500 -listat vuodelta 2021.
Maksutonta seminaaria voi seurata etänä.
Tulosseminaarin järjestävät ProAgria ja Faba.
Tervetuloa mukaan!

ÄLYNAUTA-HANKKEEN KESTÄVÄN LEHMÄN ETSINTÄ -OPINTOMATKA 6.-7.4. POHJOIS-POHJANMAALLE
Opintomatkalla perehdytään kestävän lehmän saloihin kahdella maatilalla. Mukana ProAgrian erityisasiantuntija Tuija Korpela sekä tuotantoeläinten terveyden- ja sairaanhoidon erikoistuva eläinlääkäri Heidi Kyösti.
Ilmoittautumiset ja lisätietoja matkasta: tuija.korpela@proagria.fi, p. 0400 260 575.

KOTITARVEVILJELYWEBINAARI
ke 13.4. klo 18-19.30.
Lisätietoa ja ilmoittautumiset 12.4. mennessä QR-koodista tai anu.ainasoja@maajakotitaloisnaiset.fi, p. 043 825 4284.

Tietolinkki-hankkeen tilaisuudet ja webinaarit

EU-TUKIKOULUTUKSET
Kälviä, 11.4. klo 9.30-15, Keski-Pohjanmaan opisto, Opistontie 1
Tulevan ohjelmakauden suuntaviivoja. Tukihaku 2022. Ajankohtaista eläinten rekisteröinnistä. Vipu-muutokset. Luomusitoumus. Ympäristösopimukset. Neuvo-raha. Ei osallistumismaksua. Myös etäosallistuminen.

TUKI-INFO HEVOSTALOUDEN TOIMIJOILLE
Oulu 13.4. klo 17-19, Oulun ravirata, Äimärautiontie 1
Viljelijätuet - mitä ne ovat ja mitä hevostalouden harjoittaja voi hakea? Viljelijätukien haku, VIPU-palvelu ja hallinnon terveiset. Valvonnan terveiset. Myös etäosallistuminen.

TUKI-INFOT WEBINAAREINA
6.5. klo 10-12.30
Tukihaku 2022. Vipu-muutokset tälle vuodelle. Eläinrekisteriasiat. Neuvo-raha. Ennakkokysymysten käsittely.
Ohjelmat, ilmoittautumiset ja ennakkokysymykset: www.kpedu.fi/tietolinkki/tapahtumat, ritva.jaakkola@kpedu.fi, p. 044 7250 625 tai yllä olevasta QR-koodista

ERIKOISKASVEISTA UUTTA LIIKETOIMINTAA -TILAISUUDET
Kannus, 12.4. klo 9-11,
maatalousopisto (Ollikkalankatu 3), ilmoittautuminen viim. 7.4.
Kokkola, 19.4. klo 10-12,
ammattiopisto, (Närvilänkatu 8, verstas ½), ilmoittautuminen viim. 13.4.
Halsua, 20.4. klo 10-12,
kunnantalo, ilmoittautuminen viim. 13.4.
Ilmoittautumiset tilaisuuksiin: leena.faven@centria.fi tai 044 7250 273.

KASVINSUOJELUKOULUTUKSET JA -TUTKINNOT
Kaustinen 20.4. klo 10-14
kunnantalo (Kappelintie 13)
Kalajoki 21.4. klo 10-14
kaupungintalo (Kalajoentie 5)
Lohtaja 1.6. klo 18-21.30
Lohtajan srk-talo (Alaviirteentie 4B)
Ilmoittautuminen viim. 3 työpäivää ennen koulutusta sähköpostilla kirsi.saarikettu@proagria.fi tai puh. 043 825 4280. Osoitetiedot, sotu- tai tilatunnus kerrotaan ilmoittautumisen yhteydessä. Tilaisuus järjestetään, jos osallistujia on vähintään 10.

KASVINSUOJELURUISKUJEN TESTAUKSET 2022
Paikkakunnat, ajankohdat ja lisätiedot sivulla 9.

ProAgria **Keski-Pohjanmaa**
Tiedotuslehti jäsenille ja asiakkaille,
ilmestyy 4 kertaa vuodessa
37. vuosikerta, ISSN 1795-7516

Julkaisija ja kustantaja: ProAgria Keski-Pohjanmaa r.y. • Päätoimittaja Ritva-Liisa Nisula
Levikki: 6 000 kpl Kala-, Lesti- ja Perhonjokilaaksoissa • Taitto: Tiina Fors
Paino: Botnia Print, 2022 • Mediakortti www.proagria.fi/kp • Tilaushinta 50 euroa
Ilmoitusmyynti: Mainosseppo/Seppo Laitila, p. 0400 954 747, ilmoitukset.kp@proagria.fi

Kannen kuva:
Ritva-Liisa Nisula

Kolmas kriisikö toden sanoo?

Olen jo useamman kerran kirjoittanut siitä, kuinka kriisi on pian ohi, mutta aina on tullut uusi, eikä edellinen ole edes päättynyt. Tämän Ukrainassa käytävän epäoikeutetun sodan lopullisia vaikutuksia emme pysty vielä edes arvaamaan. Nyt meidän on kannettava kortemme kekoon ja viljeltävä kaikki mahdollinen viljelysmaa tehokkaasti ja huolehdittava kotimaisen raaka-aineen saatavuudesta ruoka- ja rehuteollisuudelle. Nyt jos koskaan on kotimaista ruokaa ja sen tuotantoa arvostettava kaikilla tahoilla.

Korkeat öljynhinnat tuntuvat jo ihan kaikkien kukkarossa. Toivottavasti mahdolliset elvytys- ja tukitoimet onnistuvat ja ne saadaan kohdistettua niitä eniten tarvitseville. EU-tukien keskeisimpiä tavoitteitahan on juuri ruuan hinnan laskeminen kuluttajille. Tämäkin asia on syytä näinä aikoina muistaa.

Haasteista huolimatta menestystä kevääseen ja uuteen kasvukauteen!

TAPANI ORJALA
ProAgria Keski-Pohjanmaan
hallituksen puheenjohtaja
p. 040 5288 405

Studio Jaana Orjala

Meidät tavoitat

Ota yhteyttä

ProAgria Keski-Pohjanmaa ry

Puhelin 040 521 1735
etunimi.sukunimi@proagria.fi
www.proagria.fi/kp
Toimisto avoinna 9.00-15.00
Valtakunnallinen palvelupuhelin 044 420 9000

HALLINTOPALVELUT

Johtaja Ritva-Liisa Nisula 040 5849 550
Kehityspäällikkö Jouni Ingalsuo 040 5525 781
Pohjoisen alueen palvelupäällikkö
Juha Nivala 040 8610 641
Eteläisen alueen palvelupäällikkö
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Viestijä Ritva Karri
(myyntireskontra, viestintä, järjestö) 040 5234 113
Taloussihteeri Saila Sulonen
(laskutus, ostoreskontra) 040 5443 460

MAASEUTUNEUVONNAN ASIANTUNTIJAPALVELUT

Tuotosseuranta
Armi Hotakainen 040 0644 261
- näytteenotot, koelypsyt, asemantestaukset, robottimaitojen tallennukset, viivakoodien opastukset
Katja Kellokoski 040 8492 870
Jonna-Minna Lassila 044 4863 077
- näytteenotot, koelypsyt, asemantestaukset, robottimaitojen tallennukset, viivakoodien opastukset
Kirsi Leppikorpi 0400 367 656
Automaattilypsyn käyttöönotto
Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
Energianeuvonta Jari Tikkanen 040 0162 147
EU-tuet Jarmo Karhula 044 5212 210
Kannattavuuskirjanpito Seija Roimela 040 8479 740
Kasvinsuojeluruiskujen testaus
Jouni Huhtala 040 5123 703
Jarmo Karhula 044 5212 210
Kasvinviljelyneuvonta
Taneli Rahja (kasvinviljelyn talous) 040 6845 111
Pekka Polso (poissa)
Jari Tikkanen (luomu ja luomukoulut.) 040 0162 147
Tero Åvist 041 731 0398
Sari Harju (nurmet) 040 5234 114
Jouni Huhtala 040 5123 703
Kasvinsuojelukoulutukset
Jouni Huhtala 040 5123 703
Kotieläinneuvonta ja ruokinta
Anna-Riitta Leinonen 040 0168 647
Lammas- ja vuohitilojen neuvonta
Milla Alanco-Ollqvist 040 7060 558
Sini Sillanpää 043 8250 526
Luomukotieläinneuvonta
Seija Roimela 040 8479 740
Luonnonmukainen tuotanto,
EU-tukineuvonta
Jari Tikkanen 040 0162 147
Seija Roimela 040 8479 740
LEAN, HR ja rekrytointi
Liisa Koskela 050 5120 615
Maatilojen talousneuvonta,
budjetointi, omistajanvaihdokset
Jouni Huhtala 040 5123 703
Matias Parpala 043 825 4283
Aleksi Kukkeenmäki 041 7310 399
Juha Nivala 040 8610 641
Heikki Ojala 040 5342 166
Neuvo-palvelut Jari Tikkanen 040 0162 147
Robottilypsyn kehitysohjelma
Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
Katja Kellokoski 040 8492 870
Seosrehuruokinta Sinikka Kreus 044 5263 059
Sikatilat Ari Nopanen 040 0432 582
Viljakaupan tarkkailu Jouni Huhtala 040 5123 703
Viljelijöiden työterveyshuolto
Sari Harju 040 5234 114
Liisa Koskela 050 5120 615
Yritysjohtaminen ja laatuasiat
Liisa Koskela 050 5120 615
Ympäristöneuvonta, ympäristötukiasiat
Jari Tikkanen 040 0162 147

KALATALOUSKESKUS

Kalatalousneuvonta
Eero Hakala 040 0162 445

MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Toiminnanjohtaja Kirsi Varila 040 1964 434
Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija
Niina Vihelä 043 8254 281
Maisema- ja ympäristöasiantuntija
Anu Ainasoja 043 8254 284

STRATEGIASUUNNITTELU

Mika Jouppila 044 5234 430
Heikki Ojala 040 5342 166
Liisa Koskela 050 5120 615

TILITOIMISTOPALVELUT

Sievin tilitoimisto
Maija-Leena Eerikkilä 040 5216 416
Seija Roimela 040 8479 740
Kaustisen tilitoimisto
Mika Jouppila 044 5234 430
Kirsi-Maria Saarikettu 043 8254 280

RUOKINNAN OHJAUSPALVELUT JA TÄSMÄPALVELUT KOTIELÄINTILOILLE

Sari Harju 040 5234 114
Elina Järvenoja (perhevapaalla)
Jarmo Karhula 044 5212 210
Katja Kellokoski 040 8492 870
Tuija Korpela 040 0260 575
Sinikka Kreus 044 5263 059
Heidi Lehkonen 040 5234 116
Johanna Malinen 041 7310 913
Hanna Mäki-Asiala
(tuotantokustannuslaskelmat) 0400 974 165
Pekka Polso (poissa)
Sonja Pyykölä (perhevapaalla)
Liisa-Maria Päkkilä 044 4811 434

ProAgrian kannanotto Venäjän sodasta Ukrainassa

Suomen on huolehdittava nyt huoltovarmuudesta ja ruuantuotannosta

Kevään kylvöihin viljaa ja valkuaiskasveja – jos taloudellisesti mahdollista

Ukrainassa käytävä sota vaikuttaa ja tulee vaikuttamaan jo tästä vuodesta lähtien merkittävästi maataloustuotantoon ja ruokaketjuihin maailmanlaajuisesti. Ukrainan ja Venäjän yhteenlaskettu osuus on maailman vehnäkaupassa noin 30 % ja valkuaiskasvien kaupassa niiden rooli on merkittävä. Sodan alkamisen jälkeen vehnä ja samalla myös muut vilja- ja öljykasvit ovat kallistuneet maailman viljapörsseissä poikkeuksellisen rajusti. Venäjän merkitys öljyn, lannoitteiden sekä niiden valmistamiseen tarvittavien raaka-aineiden, ja ylipäätään maatalouden tuotantopanosten viejänä on erittäin merkittävä. Tämän seurauksena tuotantopanosten saatavuus vaikeutuu myös Suomessa.

Lähtötilannetta heikentää maatalouden kustannuskriisi ja katovuosi 2021

Viime vuosi oli poikkeuksellisen vaikea katovuosi Suomessa. Tämän seurauksena viljaa on varastoissa tavanomaista vähemmän. Viljaalan yhteistyöryhmän mukaan ohran ja kauran loppuvarastot riittävät vain kahden kuukauden käyttöön markkinakauden vaihtuessa 1.7.2022.

Leipävehnän hintataso EU:ssa on yli kaksinkertainen pitkän aikavälin keskiarvoon verrattuna. Vilja on kallistunut voimakkaasti. Ensi syksyn leipävehnäfutuurit ovat nousseet yli neljäänsataan euroon tonnilta. Tämä ennakoi poikkeuksen korkeita viljan hintoja ensi syksylle myös Suomeen.

Tilojen maksuvalmius on heikentynyt pitkään jatkuneiden kannattavuusongelmien ja kustannuskriisin johdosta. Tuotantopanokset ovat poikkeuksellisen kalliita. Muun muassa maatilojen käyttämä polttoaine on kallistunut yli kolmekymmentä prosenttia Ukrainan sodan alkamisen jälkeen.

Viljaa ja valkuaiskasveja viljelyyn mahdollisimman paljon

Jotta huoltovarmuus ja ruokaketjun toimivuus voidaan taata kaikissa tuotantosuunnissa, on tulevan kevään viljelyvalintoihin kiinnitettävä tiloilla erityistä huomiota. Asiantuntijoiden arvioiden mukaan vielä voidaan vaikuttaa 20 % viljelysuunnitelmista. Kaikille niille peltolohkoille, joille viljelijät arvioivat olevan taloudellisesti järkevää kylvää viljaa ja valkuaiskasveja tänä keväänä, pitää näin tehdä.

Koko ruokaketjun kaikkien osapuolten on osallistuttava ja annettava tukensa viljelyn kannattavuuden parantamiseen. Huoltovarmuuden ylläpitämiseksi yhteiskunnan pitää valppaasti tukea ja mahdollistaa viljely laajasti koko Suomessa.

Varautumissuunnitelma auttaa häiriötilanteessa

Maatilalla voi tulla eteen monenlaisia poikkeustilanteita. Varautumissuunnitelma on tärkeä apu häiriö- ja kriisitilanteissa. Siihen kirjataan toimintatavat erilaisiin poikkeustilanteisiin. Nyt on aika tehdä tai päivittää varautumissuunnitelma. Suunnitelman voi tehdä Neuvo-rahalla ja etäyhteyksin. Lisätietoja ProAgrian asiantuntijoilta.

Löydä asiakirjat helposti - säilytä turvallisesti

Bisnes+ kokoaa johtamiseen ja päätöksentekoon tarvittavan tiedon helposti jäsenneltynä, havainnollisena ja nopeasti silmäiltävässä muodossa, yhden kirjautumisen taakse. Käyttö on helppoa ja tietoturvallista.

Dokumenttipankkiin voi tallentaa esim. EU-valvonnassa tarvittavat asiakirjat, josta ne löytyvät tarvittaessa vaivattomasti. Bisnes+ on kaikkien Minun Maatilani käyttäjien käytettävissä maksutta.

Maaseutukiinteistöjen kauppa-paikka - maaseutukiinteistot.fi

ProAgrian maaseutukiinteistöjen omistusmuutoksiin liittyvään kyselyyn vastasi 332 maaseutukiinteistöjen omistajaa Suomesta. Kiinnostus maaseudun kiinteistöjä kohtaan on kasvussa. Ostohalukkuutta on peltoihin ja metsiin toiminnan laajentamiseksi. Erityisesti halutaan ostaa vuokramaita. Myyntihalukkuutta on vähemmän. Ensisijaisesti siirretään kokonaiset tilat perheen sisällä seuraavalle sukupolvelle.

Näköpiirissä on, että peltojen ja kokonaisten maatilojen myynti lisääntyy. Tähän on vaikuttanut alan kannattavuuden heikentyminen. Pienempiä tiloja myydään perhepiirin ulkopuolisille ja niille on kysyntää. Lisäksi on herännyt kiinnostus muuttaa maalle. Myyntiin on tulossa peltojen lisäksi yhä isompia tiloja. Ostohalukkuutta on, jos rahoitus järjestyy. Ostohalukkuutta on erityisesti kasvavilla ja kehittyvillä tiloilla.

Asiakkaiden toiveista ja tarpeista perustettu ProAgria Kiinteistönvälitys Oy LKV keskittyy maaseutukiinteistöjen välitykseen. ProAgria Kiinteistönvälitys Oy:n välittäjillä on alan ammattiosaaminen, paljon kontakteja ja kokemusta.

ProAgria Kiinteistönvälitys Oy LKVn nettisivut ovat osoitteessa maaseutukiinteistot.fi.

Makasiini-sovellus omaisuuden, varastojen ja rakennusten hallintaan

Makasiinissa voi luoda varastoja (tuote, omaisuus, rakennus) ja nimetä ne omalla nimellä. Sovelluksessa voi lisätä, vähentää ja siirtää tuotteita, omaisuutta tai rakennuksia varastoihin. Raportit ovat katsottavissa Minunmaatilani.fi/Johtaminen –osiosta.

Makasiini tuo helpotusta talouslaskelmiin, sillä sovellus on helppo ja nopea tapa saada ajantasaiset tiedot varaston ja omaisuuden (myös rakennusten) määristä ja arvoista. Kaikki varasto- ja omaisuustiedot ovat yhdessä tietoturvallisessa paikassa. Varastojen ylläpito onnistuu mobiilisti, helposti ja nopeasti paikasta riippumatta.

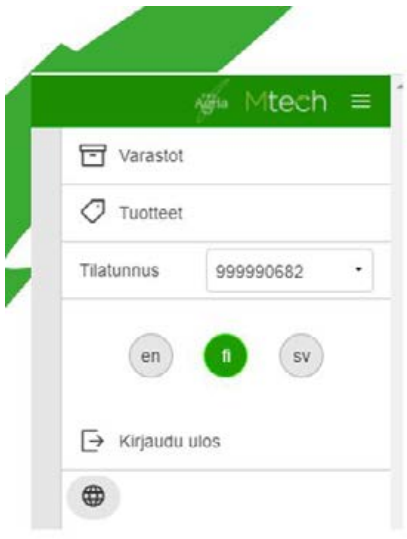

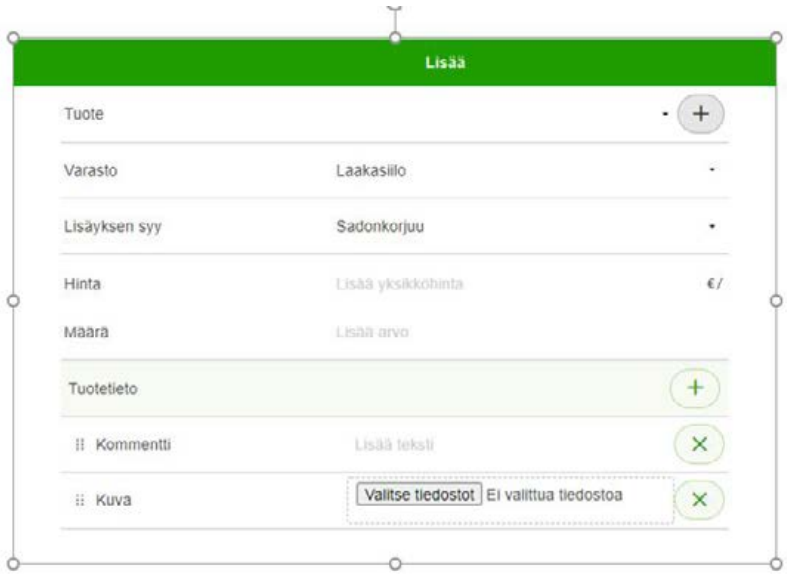

Henkilöstöuutiset

Matias Parpala

Olen aloittanut uutena talousasiantuntijana maaliskuussa ja päätoimipaikkani on Kokkola, josta palvelen koko maakunnan alueella. Työnkuvani koostuu erilaisten rahoitus- ja kannattavuuslaskelmien teosta ja niiden analysoinnista. Olen koulutukseltani tradenomi. Yhteystietoni ovat p. 043 825 4283 ja matias.parpala@proagria.fi.

MMyo Minna Niiranen on valittu kesätyöntekijäksi touko-elokuun ajaksi tuotosseurannan tekniseen tukeen.

MMyo Tanja Heikkinen on valittu kesätyöntekijäksi touko-elokuun ajaksi talousjohtamisen asiantuntijatehtäviin.

Emma Katajamäki on siirtynyt maaliskuun alussa toisen työnantajan palvelukseen.

Jäsen- ja järjestöasiat

Järjestövastaava
Ritva Karri
Puh. 040 523 4113
ritva.karri@proagria.fi

Jäsenedut ProAgrian palveluista 2022

ProAgrian yrittäjä- ja yritysjäsenet saavat etuja ja alennuksia ProAgrian palveluista ja tuotteista.

Valtakunnallisesti linjattu jäsenalennus ProAgrian omista palveluista on -5 %, enintään 25 € kustakin jäsenalennukseen oikeuttavasta palvelusta.

Jäsenhintaiset palvelut

Liiketoiminnan johtamispalvelut
- Kehittämiskeskustelu
- Tulosanalyysi
- Kassabudjetointi ja -seuranta
- Verotilinpäätös

Kasvintuotannon palvelut
- Kasvikate
- Viljelysuunnittelu

Kotieläintuotannon palvelut
- Karjatsekki

Muut palvelut
- EU-tukineuvonta

Hae jäseneksi

Muut jäsenedut
- Medirex (Kaarlelankatu 55, Kokkola) alennusta kuntoutus- ja fysioterapiapalveluista
- Pääsylippu Farmariin tai KoneAgriaan (1 lippu/yrittäjäjäsen, 2 lippua/yritysjäsen)
- ProAgrian ohjelmistot: alennus ProAika-ohjelmasta/vuosi
- Etra, vaihtuvia %-alennuksia myymälä- ja verkkokaupasta
- KVVY Tutkimus Oy:n verkkokaupan maatalouteen kohdistuvista analyysipalveluista -20 %
- Eurofins -10 % alennus tietyistä analyysipalveluista
- Seilab %-alennus tietyistä analyysipalveluista
- Viking Line, vaihtuvia %-alennuksia
- Eckeröline, risteilyt ja reittimatkat -10-15 %

Lisätietoja Ritva Karrilta: ritva.karri@proagria.fi ja 040 5234 113.

ProAgrian yrittäjäjäsenille pääsylippu Farmariin Mikkeliin

Meillä on ilo kutsua yrittäjäjäsenemme Farmari-näyttelyyn Mikkeliin 30.6.-2.7.2022. Pääsylippu toimitetaan jäsenmaksunsa maksaneille yrittäjäjäsenille sähköisesti. Poikkea osastollamme juomassa näyttelykahvit ja tutustu samalla uusiin palveluihimme.

Jäsen – päivitä sähköpostiosoitteesi!

Mikäli et ole saanut meiltä vuoden sisään jäsensähköpostia, tarkoittaa se sitä, ettei meillä ole sähköpostiosoitettasi. Päivitä sähköpostiosoitteesi, niin pysyt ajan tasalla ja saat sähköiset jäsenedut käyttöösi. Lähetä viesti ritva.karri@proagria.fi tai puh. 040 523 4113/Ritva Karri.

Toimintasuunnitelmat 2021

Nyt on aika kirjata viime vuoden tapahtumat ja toiminta Maa- ja kotitalousnaisten paikallisyhdistyksissä. Helpoiten toimintakertomuksen asiat saa kirjattua QR-koodista avautuvaan sähköiseen lomakkeeseen. Ilmoita tiedot viimeistään 5.4.2022 mennessä.

Kun yhdistyksen toiminta on hiipunut

Yhdistyksen jäsenten päätökseen perustuvassa yhdistyksen purkamisessa ja toiminnan lopettamisessa on noudatettava kyseisen yhdistyksen sääntöjä. Useiden yhdistysten säännöissä purkamispäätökseen vaaditaan ¾-enemmistö ja lopettamisasia on käsiteltävä kahdessa yhdistyksen yleisessä kokouksessa. Lopetettavan yhdistyksen yleisissä kokouksissa voidaan myös tehdä päätökset alaseuran muuttamisesta pääseuraksi, päättää omaisuuden luovuttamisesta, muuttaa tarvittaessa sääntöjä tai päättää kokonaan uuden yhdistyksen perustamisesta.

Yhdistyksen purkautuessa sen varat käytetään viimeisen kokouksen päättämällä tavalla yhdistyksen tarkoitusta edistävään toimintaan. Rahavarojen ja muun omaisuuden käytöstä on hankittava sen ProAgria-keskuksen lausunto, johon yhdistys jäsenenä kuuluu.

Selvitystoimien jälkeen tulee rekisteröidyn yhdistyksen tehdä purkautumisilmoitus Patentti- ja rekisterihallitukseen (PRH). PRH tekee merkinnän yhdistysrekisteriin ja yhdistys katsotaan puretuksi. Yhdistyksen päätökseen perustuvasta selvitysmenettelystä säädetään yhdistyslain 40 §:ssä. Tutustu lakiin ennen kuin aloitat yhdistyksen purkamisen. Lisätietoja yhdistyksen purkamisesta PRH -> Yhdistykset -> Rekisteröidylle yhdistykselle -> Yhdistyksen lopettaminen.

Ilmoitus Yhdistysrekisteriin

Kun yhdistyksenne hallituksessa tai johtokunnassa tapahtuu henkilömuutoksia tai kun nimenkirjoittaja vaihtuu, muistattehan tehdä siitä Patentti- ja rekisterihallituksen Yhdistysrekisteriin muutosilmoituksen. Näin varmistatte sen, että istuva hallitus tai johtokunta vastaa yhdistyksenne toiminnasta ja taloudesta myös virallisesti. Ilman muutosilmoitusta vastuu toiminnasta on niillä, joiden tiedot Yhdistysrekisteriin on viimeksi ilmoitettu. Ilmoitus hoituu kätevästi puheenjohtajan tekemänä nettiosoitteessa prh.fi.

Jäsenyhdistysten jäsenlaskutus Sensessä

Muistakaa ilmoittaa, kun yhdistyksenne jäsenlaskutuksen saa laskuttaa. Jäsenlaskutusta ei tehdä ilman ilmoitustanne. Lisätietoja Ritva Karri, ritva.karri@proagria.fi tai puh. 040 523 4113.

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiön apurahat

Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiö myöntää apurahoja opiskelijoille, jotka edistävät opinnäytetyöllään tai muutoin opinnoissaan keskipohjalaista maataloutta tai sen lähellä olevia elinkeinoja (mm. käsityöala, koti- ja puutarhatalous sekä kalatalous) tai suorittavat harjoitteluaan em. alojen edistämisorganisaatioissa.

Apurahat ovat jatkuvasti haettavissa. Vapaamuotoiset hakemukset, joihin liitetään ansioluettelo ja apurahan käyttösuunnitelma osoitetaan Keski-Pohjanmaan Maanviljelysseuran Säätiölle, osoite Ristirannankatu 1, 67100 Kokkola tai sähköpostilla osoitteella ritva-liisa.nisula@proagria.fi. Lisätietoja antaa Ritva-Liisa Nisula, puh. 040 5849 550.

ERIKOISKASVEISTA UUTTA LIIKETOIMINTAA

Aktivointitilaisuudet kunnissa keväällä 2022

Kasvipohjaisten raaka-aineiden jalostaminen terveystuotteiksi, luonnonkosmetiikaksi ja jopa lääkkeiksi on iso bisnes maailmalla. Yksittäisten yritysten liikevaihto esimerkiksi Keski- tai Etelä-Euroopassa voi olla useita satoja miljoonia euroja. Merkittävinä pullonkauloina kasvulle ja uusien yritysten syntymiselle ovat mm. riittävä raaka-aineiden saanti, raaka-aineiden ja tuotteiden laadun todentaminen erityisesti vientiä varten sekä jalostusprosessien riittämätön tunteminen ja osaaminen.

Marraskuussa on käynnistynyt uusi hanke Uusia mahdollisuuksia kasvipohjaisten raaka-aineiden jatkojalostukselle ja viennille Keski-Pohjanmaalla jossa tehdään seuraavat toimenpiteet:

- Markkinakatsaus, nykytilanne ja viennin potentiaali nyt
- Erikoiskasviviljelyn nykytilanne Suomessa sekä viljelyn ja esikäsittelyn koneellistamismahdollisuudet
- Uuttoteknologiat, kuivausprosessien optimointi, laatu, labramittakaava
- Testaus ja pilotointi: uutot ja laatu
- Pilot-mittakaavan pakastekuivaimen hankinta, kasviraaka-aineiden pa kastekuivauskokeilut ja testaukset

Kevään 2022 aikana järjestämme kunnissa tilaisuuksia, missä kerromme tarkemmin hankkeesta sekä keskustelemme yhdessä kaupallisesti kiinnostavista kasviraaka-aineista ja tarvittavista kehitystoimenpiteistä. Tilaisuudet järjestetään seuraavasti:

12.4.2022 klo 9-11 Kannuksen maaseutuoppilaitos,
Ollikkalankatu 3
Ilmoittautuminen viimeistään 7.4.2022

19.4.2022 klo 10-12 Kokkolan ammattioppilaitos,
Närvilänkatu 8, verstas 1/2
Ilmoittautuminen viimeistään 13.4.2022

20.4.2022 klo 10-12 Halsuan kunnantalo
Ilmoittautuminen viimeistään 13.4.2022

Tervetuloa!
Ilmoittautumiset tilaisuuksiin: leena.faven@centria.fi tai 044 7250 273

Vipuvoimaa EU:lta 2014–2020
Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

ÄlyNauta

Älykkäät ja kestävät toimintamallit maidontuotannossa

ÄlyNauta järjestää opintomatkan Pohjois-Pohjanmaalle

Lähde kanssamme selvittämään kahden eri tilan kestävän lehmän saloja! Matkan aikana tutustumme etukäteen tilojen raportteihin. Mukana Pro Agrian erityisasiantuntija Tuija Korpela sekä tuotantoeläinten terveyden- ja sairaanhoidon erikoistuva eläinlääkäri Heidi Kyösti.

Keskiviikko 6.4.2022

8:00 Lähtö Kannuksesta, kyytiin voi tulla matkan varrelta
Ruokailu matkalla
Iltapäivällä tilavierailu Ari ja Maija Kannialan tilalla Yli-Iissä
Yöpyminen, sauna ja illallinen Tyrnävällä Hannuksen Piilopirtillä

Torstai 7.4.2022

9:00 Lähtö majapaikasta
Tilavierailu Olli-Pekka Lumiahon ja Anna Kurkisen tilalla Vihannissa
15:00 Paluu Kannukseen

Bussimatkan hinta on 80 €/hlö (alv. 0 %). Ruokailut omakustanteisia.
Kysy rohkeasti lisää ja ilmoittaudu mukaan!

tuija.korpela@proagria.fi / 0400 260 575

Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Euroopa investoi maaseutualueisiin

FARMARI

MIKKELI 30.6.-2.7.2022

Farmari 2022 -maatalousnäyttelyssä

- ammattiasiaa, uutuuksia, asiantuntijakohtaamisia
- unohtumattomia kesälomakauden elämyksiä
- koneita, kotieläimiä, kotieläinteknologiaa
- uutta tietoa metsä- ja enegia-asioista
- kiehtovia kädentaitoja ja mukaan ostettavaa lähiruokaa
- erä ja vapaa-aika -teemoja

Farmari avoinna:
to–pe 10–18, la 10–17
Kalevankankaan näyttelyalueella

Tapahtuman järjestää
ProAgria Tapahtumat Oy

farmari.net

Seuraa meitä somessa!

Tietolinkki-hanke tiedottaa

EU-TUKIKOULUTUKSET

ma 11.4.2022 klo 9.30-15.00 Kälviä, Keski-Pohjanmaan opisto, Opistontie 1
ti 12.4.2022 klo 9.30-15.00 OSAO Muhoksen yksikkö, Kirkkotie 1
Tulevan ohjelmakauden suuntaviivoja. Tukihaku 2022. Ajankohtaista eläinten rekisteröinnistä. Vipu-muutokset. Luomusitoumus. Ympäristösopimukset. Neuvo-raha.
Ei osallistumismaksua. Lounas omakustanteinen. *Myös etäosallistuminen.*

TUKI-INFO HEVOSTALOUDEN TOIMIJOILLE

ke 13.4.2022 klo 17.00-19.00
Oulun ravirata, Äimärautiontie 1
Viljelijätuet - mitä ne ovat ja mitä hevostalouden harjoittaja voi hakea? Viljelijätukien haku, VIPU-palvelu ja hallinnon terveiset. Valvonnan terveiset.
Ei osallistumismaksua. Kahvitarjoilu! *Myös etäosallistuminen.*

TUKI-INFOT WEBINAAREINA

to 5.5.2022 klo 10.00-12.30, Pohjois-Pohjanmaa
pe 6.5. 2022 klo 10.00-12.30, Keski-Pohjanmaa
Tukihaku 2022. Vipu-muutokset tälle vuodelle. Eläinrekisteriasiat. Neuvo-raha. Ennakkokysymysten käsittely.

Ohjelmat, ilmoittautumiset ja ennakkokysymykset
www.kpedu.fi/tietolinkki/tapahtumat
tai ritva.jaakkola@kpedu.fi p. 044 7250 625

Hyödynnä tuoreita aineistoja:
www.kpedu.fi/tietolinkki/materiaalit

Tervetuloa!

- Ratkaisuja maatilojen kevään haasteisiin
- Säteilyturvallisuus
- Aurinkosähköjärjestelmä maatilalle
- Juolavehnän hallinta luomuviljelyssä, ynnä muuta

www.kpedu.fi/tietolinkki

Tietoa peltokasvien suojeluun

Peltokasvien kasvinsuojelu 2022 -kirjaan on koottu markkinoilla olevat kasvinsuojeluaineet helposti vertailtavaksi koosteeksi viljelykasveittain. Uutena mukana ovat kerääjäkasveille soveltuvat rikkakasvien torjunta-aineet. Lisäksi kirjassa on tietoa kasvinsuojeluaineiden vaikutustavoista ja rajoituksista, luonnonmukaisessa tuotannossa käytettävissä olevista kasvinsuojelumenetelmistä ja siitä, miten kasvinsuojelussa huomioidaan pölyttäjät.

Käytännön Maamies -lehden kestotilaajat saavat kirjan tilaajaetuna.

Kirjan voi ostaa proagriaverkkokauppa.fi, myynti@proagria.fi, p. 020 747 2485 tai jälleenmyyjiltä.

proagriaverkkokauppa.fi

Lajiketietoa viljelyyn

Peltokasvilajikkeet 2022 -kirjan avulla voi valita tilan olosuhteisiin viljelyvarmimmat ja laatuominaisuuksiltaan eri käyttötarkoituksiin sopivimmat lajikkeet. Kirjaan on koottu maassamme viljeltävien viljojen, palko-, öljy- ja nurmikasvien, kuminan, perunan ja sokerijuurikkaan lajikkeiden ominaisuudet, sadon määrät ja laadut sekä keskeiset viljelytekniset erityispiirteet. Kirja perustuu pääosin vuosien 2014-2021 virallisten lajikekokeiden tuloksiin. Lisäksi julkaisussa käsitellään lajikekoetoimintaa, kylvösiemenen sertifiointia, valintaa ja määrän laskemista sekä kerääjä- ja aluskasvien hyödyntämistä.

Kirjan voi ostaa proagriaverkkokauppa.fi, myynti@proagria.fi, p. 020 747 2485 tai jälleenmyyjiltä.

proagriaverkkokauppa.fi

Turvepelto-opas – uusinta tietoa turvepeltojen viljelyyn

Turvepelto-opas selkeyttää turve- ja kivennäismaiden viljelyn eroja. Syvä- ja matalaturpeisia, ravinteikkaita ja heikkotuottoisia turvepeltoja tarkastellaan erikseen. Turvepeltojen viljelyn tavoite on tuottaa hyviä sato- ja luontaisesti satoisilla lohkoilla, lisätä monivuotisten kasvien osuutta, muuttaa heikkotuottoisten lohkojen käyttöä päästövähennyksiä tukevaksi ja estää uusien turvepeltojen raivaustarvetta.

Turvepelto-opas on tuotettu osana Rahanarvoisia vaihtoehtoja syväturpeisten viljelysmaiden käsittelyyn (RATU) -hanketta. Opas kokoaa hankkeen aikana saatuja kokemuksia ja tietoa turvepeltojen viljelystä sekä hankkeessa ja aiheesta muualla tuotetuista julkaisuista. Oppaaseen on koottu yli sata linkkiä ulkoisiin lähteisiin. Opas toimii myös hyvänä johdantona maatalouden ilmastoteemaan ja käsitteisiin sekä omatoimiseen opiskeluun.

Tutustu maksuttomaan Turvepelto-oppaaseen QR-koodista

Peltokasvien lajike-valintaan uusi työkalu

Luonnonvarakeskus (Luke) on julkaissut Maatalousinfo-palvelussaan työkalun, joka helpottaa peltokasvilajikkeiden vertailua. Tiedot perustuvat virallisten lajikekokeiden koko 2000-luvun aineistoon.

Työkalussa valitaan kasvilaji ja muita rajaavia tekijöitä, esimerkiksi kasvuaika, valkuaisprosentti tai taudinkestävyyden ominaisuudet. Käyttäjä voi myös painottaa laskennassa eri viljely-ympäristöjä, esimerkiksi viljelyvyöhykettä tai maalajia. Lajikkeet listautuvat taulukkoon, jossa niitä voi järjestellä eri ominaisuuksien perusteella ja vertailla keskenään.

Tällä hetkellä mukana olevat kasvilajit ovat kaura, kevätvehnä, ohra, syysruis, syysvehnä, kevätrapsi, kevätrypsi ja syysrapsi. Lajikevalintatyökalun lajikelistaa ja tausta-aineistoa päivitetään vuosittain.

Työkalu on osoitteessa maatalousinfo.luke.fi/fi/lajikevalinta.

Heikki Ojala

Kasvinsuojeluruiskujen testaukset 2022

Kalajoki	30.5. klo 9–15.15	Hankkijan piha
Himanka	31.5 klo 8.30–9.30	Urheiluhallin piha
Kannus	31.5. klo 10–15	Kannuksen maatalousopisto, konehallin edusta
Lohtaja	2.6. klo 8.30–11	Lantmännen JMT Koskelan piha
Kälviä	2.6. klo 12–15	ST1 Kaffelin piha
Sievi	3.6. klo 9–10	Ns-talon piha, Sievinkylä
Sievi	3.6. klo 10.30–12	Huovarin korjaamo (ent. Hakkijan piha)
Reisjärvi	3.6. klo 13–14.30	Ent. TVHn varikko (Vesilaitoksen varasto)
Sievi	3.6. klo 15.30–16.30	Kiiskilän vanha kauppa, Kiiskilä
Kaustinen	6.6. klo 9.15–13.30	Hankkijan piha
Ullava	6.6. klo 14–15	Monitoimitalon piha, Rahkonen
Ullava	6.6. klo 15.30–16	M-market Lukkarin piha
Veteli	7.6. klo 9.15–10	SEOn piha
Veteli	7.6. klo 10.30–12.30	Räyringin tanssilavan piha, Räyrinki
Veteli	7.6. klo 14.30–15.30	Pulkkisen kylätalo, Pulkkinen
Halsua	8.6. klo 9.15–11	Isokarhun varaston piha
Perho	8.6. klo 12.30–14.30	Perhon maatalousopisto, hallin edusta
Toholampi	9.6. klo 9.15–11	ABC-kylmäaseman sorakenttä
Lestijärvi	9.6. klo 12-15.30	Ent. P. Kauppisen huoltoaseman piha
Kalajoki	10.6. klo 11–15.30	Tyngän mylly, Kalajoki

Kasvinsuojeluruiskun testauksen unohtaneiden ruiskut testataan 16.6. ja 17.6. Hintaan lisätään matkakustannukset. Pakottavissa tapauksissa (testaus vanhentunut) voidaan sopia erillinen tilakäynti.

Kasvinsuojeluruiskujen testauksessa noudatetaan kulloinkin alueella voimassa olevia koronarajoituksia, suojausohjeita, kokoontumisrajoituksia ja muita mahdollisia viranomaismääräyksiä.

Kasvinsuojeluruisku tulee olla ehdottomasti pesty sekä ulosottoakseli suojattu. Ruiskussa tulee olla 200 litraa vettä. Testaajilla on mukana suuttimia ja yleisimpiä varaosia ruiskuihin. Mukana myös edullisia tuulikulkeumaa 90 % alentavia suutinkärkiä ja tripletti-runkoja. Ruiskun testaamisen hinta on 210 € (alv 0 %). Lisätietoja Jouni Huhtalalta, puh. 040 512 3703 ja Jarmo Karhulalta, puh. 044 521 2210.

Kasvinsuojelukoulutukset ja -tutkinnot

ProAgria Keski-Pohjanmaa järjestää kasvinsuojelulain edellyttämiä koulutuksia tutkintotentteineen. Koulutus on vapaaehtoinen, mutta tutkintotentti pakollinen. Tentti sisältää 20 kysymystä (oikein/väärin väittämiä), joihin on aikaa vastata yksi tunti. Tentti on hyväksytysti suoritettu, jos vastauksista vähintään 16 on oikein. Jos tentti ei tule hyväksytyksi ensimmäisellä yrityksellä, sen voi uusia samantien.

ProAgria Keski-Pohjanmaan kasvinsuojelukoulutukset ja tutkinnot keväällä 2022:

Kaustinen 20.4.
klo 10-14 kunnantalo (Kappelintie 13)

Kalajoki 21.4.
klo 10-14 kaupungintalo (Kalajoentie 5)

Lohtaja 1.6.
klo 18-21.30 Lohtajan srk-talo (Alaviirteentie 4B)

Sirkku Koskela

Tilaisuuksiin ilmoittaudutaan viimeistään 3 työpäivää ennen tapahtuman ajankohtaa kirsi.saarikettu@proagria.fi tai puh. 043 825 4280. Osoitetiedot, sotu- tai tilatunnus kerrotaan ilmoittautumisen yhteydessä. Tilaisuus järjestetään, jos osallistujia on vähintään 10 hlöä/tilaisuus.

Koulutuksen ja tutkinnon hinta tarjoiluineen 100 €/hlö, sis. alv. 24 %.

Tutkintotentin materiaali on luettavissa osoitteessa www.tukes.fi/kasvinsuojelu tai koodista

Kasvinsuojelututkinto sähköisesti

Onhan kasvinsuojelututkintosi voimassa? Suorita kasvinsuojelututkinto kätevästi netissä. Kasvinsuojelututkinto on välttämätön kasvinsuojeluaineita tai jyrsijämyrkkyjä käyttäville ja niitä myyville. Ammattikäyttöön rajoitettuja jyrsijämyrkkyjä saavat ostaa ja käyttää vain tuholaistorjujan tutkinnon suorittaneet henkilöt ja maanviljelijät, jotka ovat suorittaneet kasvinsuojelututkinnon ja jotka tekevät tuholaistorjuntaa omassa maataloustoiminnassaan.

Sirkku Koskela

Kasvinsuojeluaineiden ostossa ja käytössä tarvittava kasvinsuojelututkinto onnistuu helposti sähköisesti netissä. ProAgrian sähköisen tutkinnon suoritus perustuu vahvaan tunnistautumiseen ja samalla tutkinto maksetaan verkkopankkitunnuksilla.

Hyväksytyn tutkinnon suorituksen jälkeen käyttäjä saa samantien todistuksen pdf-muodossa, jota voi käyttää sähköisenä tai tulostaa mukaan kasvinsuojeluaineiden ostoa varten. Palveluun kuuluu myös arkea helpottava muistutus, kun tutkinto on vanhenemassa.

proagria.fi -> Tapahtumat -> Sähköinen kasvinsuojelututkinto

Lankilat panostavat pelto-viljelyyn

Jenny ja Timo Lankila hoitavat 65 lehmän karjaa Kalajoella. Yrittäjinä he ovat panostaneet maidontuotantoon kehittämällä peltoviljelyä.

Jenny Lankila

Kalajokisten Jenny ja Timo Lankilan tavoitteena on saada lypsylehmien rehustukseen säilörehua, jonka sulavuus on 700 g/kgka. Tilalla on hyviä kokemuksia ruisvehnästä nuorkarjan ja umpilehmien seosrehuruokinnassa.

Kalajoella maitotilaa pitävien **Jenny ja Timo Lankilan** tilan viljelypinta-ala on kasvanut kolminkertaiseksi kymmenen vuoden yrittäjätaipaleen aikana. Yrittäjäpariskunnan tärkein peltoviljelyn tavoite on ollut saada rehut 65 lehmälle ja 32-päiselle nuorkarjalle. Vuonna 2021 karjan keskituotos oli 10 557 kg. Valkuaispitoisuus oli 3,66 % ja rasvapitoisuus 4,57 %. Tavoitteena on saada lypsylehmien rehustukseen säilörehua, jonka sulavuus on 700 g/kgka. Yrittäjä Timo Lankilan mukaan sulavuudeltaan heikompilaatuista säilörehua saadaan joka tapauksessa varastoon. – Korkeampaa sulavuutta tavoittelemme kevätsadon säilörehusta ja siihen panostamme kunnolla, kertoo Timo Lankila. Yrittäjät ovat tehneet määrätietoista työtä sääriskien pienentämiseksi kehittämällä tilan peltoviljelyä monipuolisemmaksi ja nostamalla karjan ruokinnan rehuomavaraisuutta.

Ruisvehnä seosruokinnassa

Hyviä kokemuksia on kertynyt kahden vuoden ajalta ruisvehnän viljelystä ja sen hyödyntämisestä nuorkarjan ja umpilehmien karkearehuna seosrehuruokinnassa. – Kokoviljaksi korjattava ruisvehnä kasvaa, vaikka olosuhteet olisivat minkälaiset. Ruisvehnä on hyvä suojakasvi perustettavalle nurmelle, koska se ei mene lakoon, vinkkaa Timo Lankila. Somtri-ruisvehnää on laitettu 100 kg hehtaarille ja nurmisiemenseoksesta 25-30 kg. Tilalla viljellään rehuviljaa 60 hehtaarin alalla. Rehuohralla tuoreviljan raaka-aineeksi käytetään kaksitahoisia, isojyväisiä Laureate- ja Crescendo-lajikkeita. Viljan viljelyssä isännän satotasotavoite on asetettu 6 000 kiloon hehtaarilta. Viime kesänä sato vaihteli 1 000 kilosta 8 000 kiloon.

Syysvehnää ja erikoiskasveja

Tilan kokonaispeltoala on sen verran suuri, että rehuviljan lisäksi viljelyssä on kokeiltu syysvehnää ja erikoiskasveja. Syysvehnää on ollut viljelyssä 15 hehtaaria. Jos karjan ruokinnassa tarvitaan energiapitoisempia rehuja, vehnän hyödyntäminen oman karjan rehustuksessa on mahdollista. – Tulevana kesänä kylvetään DK7130-rapsia kahdeksalle hehtaarille ja Aurea-rypsiä 12 hehtaarille, suunnittelevat Jenny ja Timo Lankila. Viime kesänä kokeilussa olleesta rypsistä saatiin 1 500 kg/ha. Syksyllä kylvettiin kaksi hehtaaria syysrapsia. Härkäpavun viljelystä on kokemusta vuodelta 2020. Kun valkuaisrehun hinta on noussut, härkäpapu kasvivaihtoehtona tulee uudelleen pohdintaan vuodelle 2023.

Kevättöihin normaalisti

Tulevan kasvukauden tuotantopanokset on hankittu. Lehmille säilörehualaa varataan 0,5 ha lehmää kohti. Kevätsadolle nurmien lannoituksessa panostetaan normaalisti jokaiselle lohkolle. Toisen ja kolmannen sadon lannoitus ratkaistaan kesällä, koska ylivuotista rehua on varastossa ja lannoitteet voidaan käyttää seuraavana vuonna.

Vielä kehitettävää

Timo Lankila kertoo, että rehuntuotannon optimointi ei oikein ole onnistunut kahtena edellisenä kesänä. Epätavallisen kuumat ja kuivat kelit ovat sotkeneet suunnitelmat. Viime vuonna kevätsadon sulavuus jäi 650 g/kgka, kun kasvusto vanheni käsiin. Lankilan tilalla säilörehun satotaso on korkea, 8 000-10 000 kgka/ha. Tilalla on kolmen korjuukerran taktiikka. – Tavoitteenamme on saada kevätsadon säilörehun sulavuutta nostettua, toteavat Jenny ja Timo Lankila.

ProAgrian kasviasiantuntija **Taneli Rahja** laski ÄlyNauta-hankkeen pienryhmässä Lankilan karjan rehuntarpeen ja tuotantokustannukset. Vuonna 2021 Lankilan tilalla säilörehua oli 37 ha ja satotaso oli 8 267 kgka/ha. Säilörehua tuotettiin lehmille yli tarpeen. Tuettu tuotantokustannus oli 14 snt/kuiva-ainekg. Pienryhmän kes-

Varaudu tulevaan viljelyn kehittämisohjelmalla

ProAgrian viljelyn kehittämisohjelma on toimintamalli, joka sisältää tilakohtaisesti räätälöidyt viljelyratkaisut. Lähdemme liikkeelle tilan kasvintuotannon tavoitteista. Niiden läpikäyminen on tärkeää myös varautumisen näkökulmasta. Käymme viljelyn suunnittelun yhteydessä tavoitekeskustelun. Sen pohjalta määritetään tilalle tavoitteet, joille haemme ratkaisut yhdessä. Tavoitekeskustelu tehdään vuosittain, samalla katsomme, missä olemme menossa ja päivitämme uudet tavoitteet. Viljelyn kehittämisohjelma sopii kaikille tiloille, tilakoosta ja tuotantosuunnasta riippumatta. Viljelyn kehittämisohjelmasta saa lisätietoa ProAgrian kasviasiantuntijoilta.

Ritva-Liisa Nisula

Kasvintuotannon kehittämisohjelma

- **Viljelyn suunnitteluun:** Optimaalinen lannoituksen suunnittelu kasvin satomäärien, kasvutekijöiden ja viljavuuksien mukaan taloudellisuus huomioiden. Käytämme suunnittelussa apuna kasvillisuusindeksiä. Kasvien ja lajikkeiden suunnittelu lohkojen ominaisuuksien ja tavoitteiden mukaan.
- **Kasvinsuojeluun:** Kasvinsuojeluratkaisut tilan tavoitteita tukien. Ympäristö, taloudellisuus, turvallisuus sekä kemiallinen ja biologinen näkökulma huomioiden.
- **Maan kasvukuntoon:** aistinvaraiset ja mittaukseen perustuvat havainnot pohjautuen maaperän tarkasteluun ja kasvukuntotavoitteisiin. Maaperän fysiologisten ja biologisten ominaisuuksien aistinvaraiset havainnot. Voimme käyttää apuna ProAgrian laajaa maaperä ja kasvukuntoanalyysiä (NIR), jonka avulla selviävät kasveille käyttökelpoiset ravinteet. Analyysiä käytetään viljelyn suunnittelun tukena.
- **Kasvukauden toimenpiteisiin:** Kasvukauden tsekkikäynti pohjautuen tavoitteiden onnistumiselle, lisäksi aistinvaraiset sekä mittauksiin perustuvat havainnoit ja kasvukauden toimenpiteiden hienosäätö. Kasvukauden havainnot antavat sen hetkisten toimenpiteiden lisäksi syvyyttä viljelynsuunnitteluun, tämä on tärkeä osa viljelyn kehitystä.

Kasvintuotannon kehittämisohjelman askeleet:

Yhteydenotto tilalle tai asiantuntijaan

↓

Tilan tavoitteet etukäteen ennen viljelyn suunnittelupalaveria

↓

Tavoitteiden läpikäynti ennen viljelyn suunnittelua

↓

Tavoitteiden kirjaaminen ja parhaat ratkaisut, joita lähdemme toteuttamaan

↓

Käytämme apuna uusia kasvintuotannon työkalujamme

↓

Sovimme aina jatkosta, näin haluamme varmistaa, että pääsemme tavoitteeseen.

kiarvo oli 13 snt/kgka. Lankiloilla säilörehu tehdään omalla tarkkuussilppuriketjulla. Nurmirehuseoksena käytetään timotei-nurminata-ruokonata -seosta. Viime kesänä kylvettiin kokeeksi kymmenen nurmikasvilajin seos. Nurmien rikkakasvien torjunta tehdään keväällä.

Säilörehun tuotantokustannukset

Urakoitsijaa käytetään kyntöön, lietteen levitykseen ja ruiskutukseen sekä paalaukseen. Laskelmassa muut muuttuvat kustannukset sisältävää urakointikulut. Uudet, katetut siilot nostavat rakennuskustannusta. Laskelmassa ei oteta huomioon työn säästöä, minkä uudet siilot tuottavat ruokintavaiheessa. – Tilan kehittämiskohteeksi nostimme sulavamman tarvetta vastaavan määrän säilörehua lypsylehmille. Ylen määrin ei kannata säilörehua tehdä varastoon, toteaa Timo Lankila.

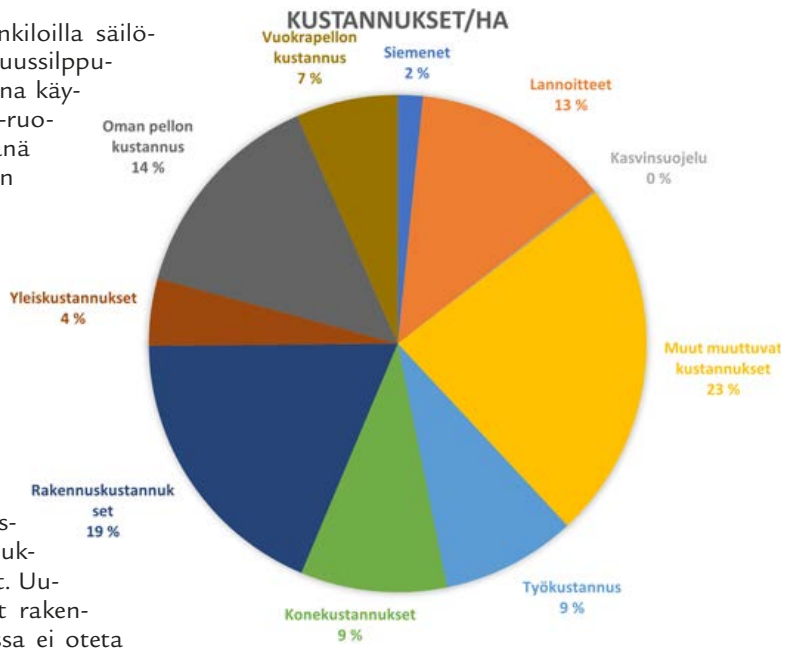

ANNA-RIITTA LEINONEN

SATOTASO	Lankila	8267 kgka/ha
Rehun tarve	kgka	
Lypsävien säilörehu	237 298	
Hiehojen+ummessa olevien sr.	177 033	
Tarve yhteensä	414 331	
Korjattu rehumäärä	osuus tarpeesta	kgka
Lypsävien säilörehu	147 %	349 599

TUOTANTOKUSTANNUKSET	8 267 Lankila	kgka/ha Lankila
Tuotot		**€/tn**
Säilörehu irto		130,00
Tuet		67,62
Tuotot yhteensä		**197,62**
Kustannukset	**osuus**	**€/tn**
Siemenet	**2 %**	**3,39**
Lannoitteet	**13 %**	**26,68**
Kasvinsuojelu	**0 %**	**0,29**
Muut muuttuvat kustannukset	**23 %**	**48,82**
Työkustannus	**9 %**	**18,22**
Konekustannukset	**10 %**	**19,76**
Rakennuskustannukset	**19 %**	**38,54**
Yleiskustannukset	**4 %**	**9,09**
Oman pellon kustannus	**14 %**	**29,46**
Vuokrapellon kustannus	**7 %**	**13,76**
Kustannukset yhteensä		**208,01**
Nettovoitto/nettotappio		**-10,39**
Tuettu tuotantokustannus	**0,14**	**snt/kgka**

Tunnethan peltosi

Kevät lähestyy ja katseet kääntyvät pellolle. Lumien sulaessa on hyvä hetki käydä katsomassa peltojen tilanne ennen kasvukauden kiireitä. Pellolla kannattaa kiinnittää huomiota ojitukseen, maan rakenteeseen ja kasvuston kuntoon.

Kuivatus

Pellon kuivatuksen tarkoituksena on säädellä pohjaveden pintaa ja ohjata pellolle tuleva ylimääräinen vesi hallitusti pois. Peruskuivatus sisältää ympärysojat, sarkaojat, salaojat, rummut, kaivot ja veden virtausta hidastavat säätölaitteistot. Kuivatusjärjestelmä vaatii huoltoa. Huollon tarpeeseen vaikuttavat maan ominaisuudet, kuten hienojakoisen aineksen määrä ja rautapitoisuus. Kannattaa huolehtia kuivatuksen toimivuudesta ja hienoaineksen saostumien puhdistamisesta. Rumpuputkien ja salaojien päät sekä salaojakaivot kannattaa tarkistaa. Hienoaineksen kertyessä virtaama vähenee, jolloin maa kuivuu hitaammin ja pohjaveden taso pysyy suunniteltua korkeammalla. Mikäli pohjaveden pinta on kasvin näkökulmasta liian korkealla, ei kasvi kasvata juuriaan syvemmälle maahan, vaan juuret kääntyvät vaakatasoon varmistamaan kasvin kaasujen vaihdon. Kasvukaudella tuleva kova vesisade ei painu maahan ja osa juuristosta hukkuu. Korkeampi pohjavesi ja kosteampi maa vaikuttavat merkittävästi myös pellolla työskentelyyn.

Maan koostumus

Hyvä maanrakenne mahdollistaa kasvin juurien työntymisen maaperään. Lisäksi hyväkuntoinen maa pystyy nostamaan vettä syvemmältä maasta kuivana aikana, mutta myös päästää ylimääräisen pintaveden läpi. Rakenteeltaan mureneva maa on helppoa kaivaa ja siinä on runsaasti pieniä kokkareita ja muruja. Tällainen maa sisältää paljon huokosia, joihin varastoituu vettä ja juurien on mahdollista tunkeutua syvemmälle maahan. Lisäksi maasta löytyy orgaanista ainesta sekä juuria, jotka sitovat maata ja ravinteita.

Maan rakenteen heiketessä mururakenne kasvaa. Maa on vaikeammin kaivettavaa ja murentaminen muuttuu enemmän maan halkaisemiseksi. Tällaisessa maassa on vähän juurikanavia, joita myöten vesi pääsisi kulkeutumaan kohti ojia. Pellon muokkaus kuluttaa enemmän polttoainetta ja tiivistymisriski kasvaa entisestään.

Maan rakennetta korjattaessa tulisi selvittää syyt rakenteen heikkenemiselle. Syitä voivat olla muun muassa suuri pintapaine pellolla työskenneltäessä, liian kostean maan muokkaus tai maan kannalta epäedullinen viljelykierto. Tilannetta voidaan korjata esimerkiksi vesitaloutta parantamalla, mekaanisella muokkauksella, kalkituksella, vahvajuurisilla ja laajajuurisilla kasveilla.

Lannoitus

Tänä vuonna viljavuusnäytteistä ovat uusintavuorossa kasvukauden 2017 aikana otetut näytteet. Analyysillä voidaan laskea lannoitussuunnitelma viljelykasville ja nähdä tarvittava kalkitustarve. Laajentamalla tutkimusta voidaan maasta selvittää myös hivenaineita, joita täydentämällä tehostetaan pääravinteiden hyväksikäyttöä.

Kasvukaudella on tärkeää seurata kasvustossa näkyviä merkkejä ravinnepuutoksista. Osaa ravinnepitoisuuksista on mahdollista myös mitata kasvun aikana. Kasvin ylimmistä lehdistä tehty mittaus kertoo ravinteen vähenemisestä jo ennen kuin puutosoireet ilmenevät.

TERO ÅVIST

Essi Jokela

Hyvän peltomaan tunnistaa siitä, että sitä on helppoa kaivaa. Maassa on runsaasti pieniä kokkareita ja muruja, jotka mahdollistavat kasvin juurien työntymisen maaperään. Lisäksi hyväkuntoinen maa pystyy nostamaan vettä syvemmältä maasta kuivana aikana, mutta myös päästää ylimääräisen pintaveden läpi.

Viljelyn kehittämisohjelma - ratkaisuja tilan tavoitteisiin

Nyt on aika pysähtyä miettimään tilan tavoitteita ja viljelystrategiaa tulevaksi kasvukaudeksi sekä viljelyvuodeksi 2023. ProAgrian viljelyn kehittämisohjelmassa käymme jokaisen viljelysuunnitelman teon yhteydessä läpi tilan tavoitteet, joihin haetaan ratkaisut haastava maatalouden talous- ja markkinatilanne huomioiden. Venäjän sotatoimet Ukrainassa ovat laittaneet ennestään ylikuumentuneet maailmanmarkkinat sekaisin, joten viisautta on miettiä mitä kylvää ja miten viljelyä suuntaa tulevalla kasvukaudella.

Ritva-Liisa Nisula

Nurmi on kotieläintilan arvokkain rehu ja siihen on hyvä mahdollisuus vaikuttaa valitsemalla maalajeihin sopivia siemenseoksia. Eri maalajeille ja kuivuudesta kärsiville lohkoille on hyvä valita niille sopiva nurmiseos. Suunniteltujen korjuukertojen määräkin vaikuttaa siemenseosvalintaan. Tutkimuksissa monipuolinen seos on ollut aina satoisampi kuin yksittäinen lajike.

Sopivat siemenseokset

Kolme edellistä kesää ovat olleet haastavia nurmenviljelyn osalta. Keski-Pohjanmaan rannikkoseuduilla karkeat kivennäismaat ovat kärsineet heinäkuun kuivuudesta ja satotappioita on tullut tiloille. Lannoitteiden hinta on lähes kolminkertaistunut viime kesästä ja nyt on elintärkeää, että niillä lannoitteilla mitä on hankittu, saataisiin tulevana kesänä mahdollisimman korkea ja laadukas säilörehusato seuraavalle sisäruokintakaudelle.

Monipuolista siemenseostarjontaa

Kuivuuteen ja ääriolosuhteisiin löytyy apuja monipuolisista nurmisiemenseoksista. Rehunurmikasvien kasvinjalostus on kehittynyt huimasti. Markkinoille on tullut uusia nurmilajikkeita, jotka tuottavat satoa aiempaa enemmän rehun sulavuuden pysyessä korkeana. Kauppaliikkeet ja tilapakkaamot ovat tuoneet omiin valikoimiinsa valmiita siemenseoksia eri käyttötarkoituksiin. Niitä löytyy sekä säilörehulle kahden ja kolmen niiton taktiikkaan että kuivalle heinälle. Myös Valio on tuonut markkinoille omat ympäristöviisaat Carbo-seoksensa. Tilapakkaamot voivat myös tehdä viljelijälle sopivan seoksen pyydettäessä. Seokset ovat yleensä toimivia, mutta niitä on hyvä tarkastella tilakohtaisesti ja tarvittaessa muokata seoksia tilan tavoitteisiin sopiviksi.

Monipuolinen siemenseos

Mikäli pellon kasvukunto ja vesitalous ovat kunnossa, pärjää perinteisellä timotei-nurminataseoksella. Sillä on kylläkin vaikea saavuttaa täystiheys koko kasvustokerroksessa, jos joukkoon ei lisää valkoapilaa. Mikäli tilalla on vaihtelevia maita, monipuolinen siemenseos mahdollistaa hyvät sadot kaikissa olosuhteissa ja kaikissa korjuuerissä. Vahvuutena monipuolisella seoksella on tiivis kasvustomassa ja monialainen juuristo, joka kykenee ottamaan vettä sieltä, missä sitä on. Koska eri lajikkeet ottavat ravinteita eri kerroksista, ne eivät kilpaile keskenään. Timotei on keväällä parhaimmillaan, nurminata ja ruokonata pärjäävät jälkikasvussa. Lisäksi syväjuurisina kasveina ne kestävät kuivissa olosuhteissa timoteita paremmin. Apila seoksessa täyttää kasvustoa sopivasti, etteivät rikat valtaa alaa. Rikkaruiskutus apilanurmissa on haasteellista torjunta-aineiden rajallisuuden takia.

Uusia vaihtoehtoja

Uusina kuivuutta kestävinä lajeina ovat yleistymässä sikuri ja rehukattara. Myös ruokonadasta on tullut markkinoille pehmeälehtinen lajike, jonka pitäisi maistua naudalle paremmin kuin entiset. Tutkimuksissa monipuolinen seos on ollut aina satoisampi kuin yksittäinen lajike. Nurmien täydennyskylvö on arkipäivää myös kotieläintiloilla ja siihen on hyvä käyttää monipuolista siemenseosta.

Tilatarpeet edellä

Nurmenviljelyssä pitää miettiä tilan tarpeet sulavan ja laadukkaan rehun tuottamisessa eläimille. Suunniteltujen korjuukertojen määrä vaikuttaa siemenseosvalintaan. Kokonaisrehumäärä ei juuri eroa olipa korjuukertoja kaksi tai kolme. Sulavuuksissa saattaa olla suurempia eroja, mikäli ei ota huomioon siemenseoksen koostumusta. Eri maalajeille ja kuivuudesta kärsiville lohkoille on hyvä valita niille sopiva nurmiseos, jotta turvataan tilan karkearehu. Nurmi on kotieläintilan arvokkain rehu ja siihen on hyvä mahdollisuus vaikuttaa valitsemalla maalajeihin sopivia siemenseoksia.

JARMO KARHULA

Tilan viljelystrategiassa on hyvä huomioida mm.:

- kasvivalinnat
- lannoituksen määrä
- laadun täsmäys
- nousseet energiakulut
- EU-tukijärjestelmän mahdollisuudet
- kannattavuus.

Näitä asioita kannattaa pohtia asiantuntijan kanssa. Yhdessä löytyvät parhaat ratkaisut tähän hetkeen ja tulevaisuuteen. Varmaa on, että kaikki on epävarmaa paitsi se, että ruokaa tarvitsemme joka päivä.

Kotieläintilalla nurmentuotannon onnistuminen takaa hyvät lähtökohdat ruokinnalle ja taloudelle. ProAgrian viljelyn kehittämisohjelmassa nurmentuotannon tavoitteet käydään läpi yhdessä ruokinta- ja kasvintuotannon asiantuntijan kanssa. Tavoitekeskustelusta löytyvät tilalle sopivat ruokinta- ja viljelynäkökulmat säilörehun määrälle, tavoitteelle ja toteutukselle. Nurmentuotannon tavoitekeskustelu voidaan tehdä Neuvo-avustuksella.

JUHA SOHLO

Maaperän häirinnän minimointi

Uudistavan viljelyn perusajatuksia on maaperän toiminnan häirinnän minimointi. Luonnolle annetaan tilaa toimia, koska luonnontilassa kasvit ja maaperän elämä pystyvät vastaamaan tehokkaasti erilaisiin muutoksiin. Nykyiset yleisesti käytössä olevat viljelymenetelmät häiritsevät monin tavoin maaperän luontaista toimintaa. Kaikilla toimilla mitä pelloilla tehdään, on joko positiivinen tai negatiivinen vaikutus maaperään.

Maata muokataan vuosittain, jos viljelykierrossa ei ole mukana monivuotisia nurmia. Muokkauksen tarkoitus on maan kuohkeuttaminen kylvöä varten. Muokkaamalla maa saadaan kuohkeaksi, mutta samalla voidaan hajottaa sienijuuren muodostama verkosto, hapettaa maata liiallisesti ja tehdä tiivistymää alempiin maakerroksiin. Muokkaus on tehokas tapa saada maa kuohkeaksi, samalla se huonontaa maan rakennetta niin, että muokkaustoimet täytyy toistaa vuosittain. Runsas liukoisten ravinteiden käyttö voi haitata kasvien juurieritteiden muodostumista ja hiilisyöte maahan romahtaa. Juurieritteiden kautta maahan voi päätyä huomattavasti suurempia määriä hiiltä kuin pelkkien kasvintähteiden (juurien ja maanpäällisen biomassan) kautta. Maailmalla saatujen tutkimustulosten perusteella mikrobiyhteyden katkeamisella voi olla vaikutusta myös kasvien ravintoarvoihin.

Vettä, ravinteita ja mikrobeja

Maan hyvän rakenteen muodostuminen ja säilyttäminen vaatii toimivaa vesitaloutta, sopivaa kalsiumin ja magnesiumin suhdetta maassa, runsasta juuristoa sekä monipuolista aktiivista mikrobitoimintaa. Mikrobitoiminnan kannalta on tärkeää, että maahan tulee tarpeeksi hiilisyötettä. Hiiltä voidaan lisätä maaperään orgaanisten lannoitteiden tai -maanparannusaineiden kautta. Myös kasvit voivat olla merkittävä hiilipumppu. Siihen, miten tehokkaasti kasvit syöttävät hiiltä maahan voidaan vaikuttaa mm. lannoituksella, ympärivuotisella kasvipeitteellä (yhteytysajan maksimointi), kasvuston tiheydellä ja kasvilajien monimuotoisuudella.

Ilmastoviisas maatilayritys -kirja vie tiedon lähteelle

ProAgrian Ilmastoviisas maatilayritys -tietokirja avaa faktoja viljelijöille, alan toimijoille ja muille aiheesta kiinnostuneille. Kirja kokoaa alan uusimman tutkitun tiedon, kertoo syy- ja seurausuhteita sekä kuvaa konkreettisia tilatason ratkaisuja. Kirjassa käsitellään laajasti ilmastonmuutoksen ja maatalouden suhdetta peltoviljelyn, kotieläintuotannon ja energiankäytön näkökulmista.

Teos on saatavana myös sähkökirjana, ISBN 978-951-808-280-7.

Verkkokauppaan:

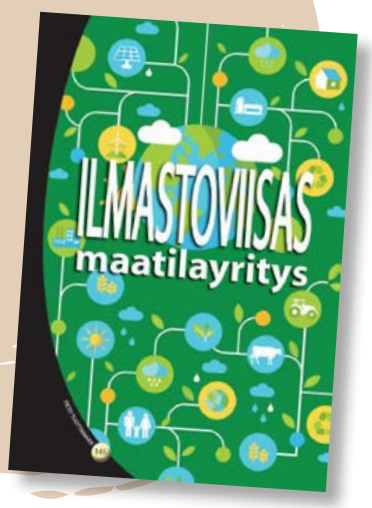

Muokkausten vähentämiseksi ja keventämiseksi on tarkasteltava laajemmin kaikkien viljelytoimien vaikutusta maaperän toimintaan.

Viljelykierto, terveet siemenet ja taudinkestävät lajikkeet

Maaperän toimintaa voidaan häiritä myös kemiallisilla kasvinsuojeluaineilla tai -lannoitteilla. Esimerkiksi tautiaineet on kehitetty tappamaan taudinaiheuttajamikrobeja, ja maahan joutuessaan ne aiheuttavat vahinkoa myös maaperän hyödyllisille mikrobeille. Tautiaineita käytetään yleisesti myös kylvösiemenen peittaukseen varmistamaan viljelykasvin tautipaineen minimointi kasvin alkukehityksen aikana. Liukoisten ravinteiden (typpi ja fosfori) runsas käyttökin heikentää sienijuuren toimintaa. Valtaosa viljelykasveistamme muodostaa sienijuurisymbioosin, jos niillä on siihen mahdollisuus. Sienijuuren avulla kasvit voivat tehostaa mm. veden ja ravinteiden ottoa. Tautipainetta ja siten myös kemiallisen torjunnan tarvetta voidaan vähentää mm. hyvällä viljelykierrolla, terveellä kylvösiemenellä ja taudinkestävillä lajikkeilla. Siemenviljaa voi ostaa myös höyrykäsiteltynä, mikä korvaa tautiainepeittauksen.

Olosuhteilla on väliä

Rikkakasvipaineen vähentämiseksi keinoja voi miettiä esimerkiksi selvittämällä minkälaisiin olosuhteisiin kyseiset rikkakasvit ovat sopeutuneet. Suosivatko rikkakasvit esimerkiksi vähähappista tiiviistä, bakteeri- tai sienivaltaista, paljon nitraattityppeä sisältävää maaperää vai olosuhteita, joissa jostain tietystä ravinteesta on puutetta. Tuholaispaineen torjunnassa on keskeistä, että kasvien kyky muodostaa valkuaista toimii tehokkaasti, koska tuhohyönteiset eivät pysty hajottamaan valmiita proteiineja. Jos maassa on paljon vesiliukoista typpeä, voi sitä päätyä kasviin tarpeettoman suuria määriä kerralla ja kasvi joutuu käyttämään paljon aikaa ja energiaa muuntaakseen kaiken (nitraatti)typen valkuaiseksi ja altistuu näin tuhohyönteisten vioituksille.

TANELI RAHJA

Anu Ainasoja

Tilakeskuksessa ja piha-alueella voi suosia marja- ja hedelmäkasveja sekä muita pölyttäjille mieluisia, eri aikoina kukkivia kasveja.

Pölyttäjä-ystävällinen maatila

Pölyttäjillä on hätä. Suomessakin noin viidennes mesipistiäisistä ja perhosista on arvioitu uhanalaisiksi. Samalla muutkin lajit ovat vaarassa, sillä esimerkiksi linnuille pölyttäjät ovat tärkeää ravintoa. Pölytyspalvelu parantaa sadon määrää ja laatua. Peräti 75 % maailman viljelykasveista on riippuvaisia onnistuneesta pölytyksestä. Osa pölyttäjistä toimii elinkiertonsa aikana myös luontaisina tuholaistorjujina, lannan ja muun orgaanisen aineksen hajottajina sekä maaperän muokkaajina. Pölyttäjät ovat myös tärkeitä ympäristön tilan ja luonnon monimuotoisuuden indikaattoreita.

Muutokset maankäytössä syy pölyttäjien vähenemiseen

Pienet pellot, sarkaojat ja maiseman mosaiikkimaisuus ovat katoamassa. Niityt, kedot, hakamaat ja nummet eli perinnebiotoopit ovat uhanalaistuneet. Tehomaataloudessa käytettävät kasvinsuojeluaineet, kasvunsääteet ja lannoitteet ovat tuhonneet pölyttäjäyhteisöjä tai rehevöittäneet niiden elinpaikat kelvottomiksi. Ilmastonmuutos vaikutuksineen haastaa pölyttäjien menestymismahdollisuuksia edelleen.

Miten auttaa pölyttäjiä?

Maatilamittakaavassa toimii kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka huomioi samanaikaisesti maatilan toiminnot ja pölyttäjien tarpeet. Hallitun suunnitelmallinen hoitamattomuus on pölyttäjien mieleen. Liika siisteysintoilu on haitallista. Tilakeskuksen lyhyeksi parturoidut nurmialueet ja jatkuvasti matalana niittämällä pidetyt pientareet ehkäisevät tehokkaasti pölyttäjien menestymistä. Olemassa olevan luonnon vaaliminen parantaa pölyttäjien elinoloja, mutta loppukädessä myös viljelijä itse hyötyy päästessään korjaamaan laadukkaampaa satoa.

Pölyttäjille ravintoa läpi kesän

Tilakeskuksessa ja piha-alueella suositaan marja- ja hedelmäkasveja sekä muita pölyttäjille mieluisia, eri aikoihin kukkivia kasveja. Pelloilla viljellään monipuolisesti hyönteispölytteisiä viljelykasveja, kuten rypsiä, rapsia, härkäpapua, tattaria, kuminaa, öljypellavaa tai puna-apilaa. Kasvinsuojeluaineiden käytölle etsitään korvaavia torjuntamenetelmiä ja vähintäänkin varmistetaan, ettei levityshetkellä tuuli kuljeta torjunta-aineita pientareille tai suojavyöhykkeille. Monimuotoisuuskaistoja, -peltoja ja peltopenkkoja perustetaan sopiviin paikkoihin. Peltojen ulkopuolisilla alueilla vaalitaan yksinkertaisia kotimaisia niittylajeja, -kukkia ja heiniä. Pientareet, suojavyöhykkeet, luonnonlaitumet ja perinnebiotoopit pidetään monimuotoisina. Varhain keväällä kukkivia pajuja, raitoja ja tuomia säästetään sopivissa paikoissa, sillä ne varmistavat pölyttäjien alkukesän ravinnon.

Ehkä peltojen rikkakasvitkin, kuten voikukka, leskenlehti ja ohdake voisivat jäädä sopiville peltojen ulkopuolisille paikoille, sillä pölyttäjät pitävät niistä. Haitalliset vieraslajit, kuten jättiputki, jättipalsami, komealupiini ja kurtturuusu on kuitenkin syytä torjua kaikkialta, sillä ne syrjäyttävät arvokkaat luonnonkasvit eivätkä aina kelpaa ravinnoksi kotoisille pölyttäjähyönteisille.

Sopivat suojapaikat

Kivet, kivikasat ja vanhat hirsiseinäiset rakennukset säästetään. Lahopuusta ja risukasoista löytää moni pölyttäjälaji sopivan talvehtimispaikan. Myös paljaat maalaikut ja kosteikot ovat tärkeitä pesäpaikkoja. Olkipaalin tai kaksi voi myös jättää pellon laitaan.

Ehkäpä koloissa pesivät pölyttäjät mieltyvät niihin.

ANU AINASOJA

Lisää vinkkejä pölyttäjien vaalimiseen löydät esimerkiksi Pölyttäjäystävällinen maatila -oppaasta:

Anu Ainasoja

Vanhat hirsiseinäiset rakennukset kannattaa säästää, sillä moni pölyttäjälaji löytää lahopuusta sopivan talvehtimispaikan.

Lue lisää - tilaa kirja!

www.proagriaverkkokauppa.fi

Nautarekisteri-valtuutus heti kuntoon

Ruokaviraston uusi nautarekisteri otetaan käyttöön 27.4.2022. Samalla nykyinen nautarekisteri lopetetaan.

Nautarekisteritapahtumien osalta on ollut voimassa kertakirjaamisen periaate eli samalla kun tiedot on kirjattu neuvonnan tietoihin, ne ovat kirjautuneet myös nautarekisteriin ja toisin päin. Maitotilayrittäjä on voinut kirjata syntymät, poistot ja ostot vain yhteen paikkaan, josta tieto on siirtynyt myös rekisteriin. Jotta tiedonsiirto nautarekisterin ja neuvonnan eli tuotosseurannan, keinosiemennyksen ja jalostuksen tietojen välillä jatkuisi kuten tähänkin asti, tulee maitotilayrittäjän antaa Mtech Digital Solutions Oy:lle valtuutus. Samalla kun valtuutat Mtechin, kannattaa hoitaa kuntoon valtuutukset myös ETT ry:n (Naseva) ja teurastamojen osalta.

Kenelle valtuudet annetaan

Jos karjasi kuuluu tuotosseurantaan, käytät Faban seminologipalveluita, emopalveluja tai tallennat siemennys- tai poikimisilmoituksia Minun Maatilani -ohjelmassa, anna Mtech Digital Solutions Oy:lle valtuudet **nautaeläintietojen ilmoittamiseen ja nautaeläintietojen katseluun**. ProAgrialle tai Faballe ei tarvitse erikseen antaa valtuutuksia.

ETT:lle annetaan **nautaeläintietojen katselu -valtuutus**, mikäli valtuuttaja kuuluu nautatilojen terveydenhuollon seurantajärjestelmään (Naseva). Teurastamolle annetaan **nautaeläintietojen ilmoittaminen ja nautaeläintietojen katselu -valtuutus**, mikäli teurastamo tulee tekemään valtuuttajan puolesta nautojen poisto- ja ostoilmoituksia. Valtuuttamisen lisäksi tulee varmistaa teurastamolta, pitääkö valtuuttajan tehdä kirjallinen sopimus tietojen ilmoittamisesta nautarekisteriin.

Valtuudet ajoissa

Valtuudet kannattaa hoitaa kuntoon heti, jotta ilmoitusten tekeminen ja tietojen selaus jatkuvat uuden nautarekisterin käyttöönoton jälkeen ilman katkoja. Ilman valtuuksia tiedot nautarekisteristä eivät tule esim. Minun Maatilani tai Nasevan käyttöön. Vaikka Ruokaviraston omassa ohjeessa tarkenteen antaminen on ehdollista, kannattaa tilatunnus lisätä valtuutuksen tarkenteeksi aina. Tarkenne helpottaa Mtechin valtuutusten seurantaa. Valtuudet tulevat käyttöön vasta uuden nautarekisterin käyttöönoton yhteydessä.

Missä ja miten?

Ruokaviraston nautarekisterin valtuutukset tehdään Suomi.fi-palvelussa. Jos sinulla ei ole käytössä verkkopankkitunnuksia tai muuta vahvaa sähköistä tunnistusvälinettä, voit tehdä valtuutuksen erillisellä hakemuksella. Hakemuksella valtuuttamisesta ohjeet löytyvät Suomi.fi -sivustolta. Paperihakemusten käsittelyajat voivat olla pitkiä, joten se kannattaa tarkistaa piakkoin.

Yritysmuodosta tai tilatunnuksen omistajuudesta riippumatta valtuutus tulee tehdä sen **henkilön** toimesta, joka on **rekisteröitynyt kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselle nautaeläintenpitäjäksi eläintenpitäjärekisteriin** (eläinvastuuhenkilöksi). Tilatunnuksen osalliset voivat tarkistaa eläinvastuuhenkilön osoitteesta https://epr.ruokavirasto.fi/, palveluun tunnistaudutaan sähköisellä tunnistautumisella. Eläinvastuuhenkilöksi rekisteröityä henkilöä voi myös kysyä kunnan maaseutuelinkeinoviranomaiselta.

Ohjeet valtuutuksen antamiseen löytyvät osoitteesta: proagria.fi/nautarekisterivaltuutus tai Ruokaviraston sivuilta (Uusi nautarekisterihanke/Suomi.fi valtuuttaminen).

HEIDI LEHKONEN

Nautarekisterin asiakaspalvelun yhteystiedot muuttuvat

Uuden nautarekisterin käyttökatkon alkaessa nautarekisterin asiakaspalvelu siirtyy Ruokavirastoon.
Asiakaspalvelun puhelinnumero: 0295 205 300 (puhelinasiointi aukeaa 27.4.2022).
Sähköpostiosoite: nautarekisteri@ruokavirasto.fi.
Postiosoite: Nautarekisteri/Ruokavirasto, Mustialankatu 3, 00790 Helsinki.

Huomio nämä!

Ruokaviraston nautarekisterin käyttöönottoa edeltää käyttökatko, joka alkaa 21.4.2022 klo 8 ja päättyy uuden rekisterin käyttöönottoon 27.4.2022. Käyttökatkoon tulee varautua tekemällä kaikki mahdolliset ilmoitukset ja korvamerkkitilaukset ennen katkon alkamista, myös sellaisissa tilanteissa, joissa ilmoitusaikaa olisi vielä jäljellä.

Sähköiset asiointikanavat, kuten Minun Maatilani tai Anelma, eivät ole käytettävissä katkon aikana. Nautarekisterin puhelinasiakaspalvelu ei ole käytettävissä käyttökatkon aikana.

Tarvittaessa ilmoituksen voi käyttökatkon aikana tehdä lomakkeella sähköpostitse tai postin kautta, erityisesti jos ilmoituksen tekemisen määräaika osuu käyttökatkon ajalle.

Käyttöönoton jälkeen voi esiintyä lyhyitä huoltokatkoja, joiden aikana Ruokaviraston nautarekisteri ei ole käytettävissä. Katkoista pyritään tiedottamaan etukäteen. Katkojen aikana Ruokaviraston asiakaspalvelu ottaa ilmoituksia vastaan normaalisti.

Apua Ruokaviraston nautarekisteri-valtuutusten tekoon saa kaikilta ProAgrian asiantuntijoilta muiden palveluiden yhteydessä.

Ilmainen sovellus nautarekisterissä asiointiin

Kun uusi Ruokaviraston nautarekisteri otetaan käyttöön, avataan myös kaikille toimijoille tarkoitettu ilmainen asiointisovellus.

Sovellukseen kirjaudutaan Suomi.fi-tunnistautumisen kautta ja kirjautumiseen tarvitset pankkitunnukset, mobiilivarmenteen tai varmennekortin.

Sovelluksen kautta voi hoitaa kaikki nautaeläinten lakisääteiset ilmoitukset.

Tuija Korpela

Jos laitumelle haluat nyt...

Kiinnostus laiduntamiseen on noussut pikkuhiljaa, mutta mistä lähteä liikkeelle, jos eläimiä ei ole laidunnettu aikoihin. Mielenkiitoa herättää myös ulkoilutarhat ja terapialaidunnus. Laidunnuksen ja tarhan ero kärjistäen on, että laidun pysyy koko ajan kasvipeitteisenä. Terapialaitumella eläimet oleskelevat vain vähän aikaa ja rehut syötetään pääsääntöisesti navetassa. Koko- tai osa-aikalaidunnuksessa eläinten päivän rehuntarpeesta merkittävä osa tulee laidunnurmesta. Kierto- tai rotaatiolaidunnuksessa laidun jaetaan lohkoiksi tai kaistoiksi ja ne laidunnetaan läpi ja aloitetaan kierto uudelleen. Monesti lohko- ja kaistasyötössä puhutaan myös kaksoislaiduntamisesta, jolloin ummikot tai hiehot tulevat lypsävien jälkeen syömään lohkon tarkemmin. Jatkuvassa laidunnuksessa on yksi suurempi ala, jossa eläimet ovat koko laidunkauden.

Älä anna laitumen hiipua!

Jatkuvan laidunnuksen ongelmat näkyvät kesän edetessä: eläimet syövät aina uudelleen ja uudelleen parhaat palat, ne kasvavat ja taas syödään – kesän edetessä kasvin juuristo ja kasvu hiipuvat, jolloin jäljelle jää vähemmän maittavia hylkylaikkuja ja liian lyhyttä nurmea, joka ei jaksa kasvaa. Seurauksena on (maidon ja kasvun) tuotannon hiipumista ja lisärehun tarvetta laitumen oheen.

Nurmen lepoaika

Nurmikasvin katkaiseminen pysäyttää myös juuren kasvun. Toipuakseen kasvin juuret tarvitsevat lepoajan, joka on alkukesän kymmenestä loppukesän 30 vuorokauteen. Kasvi toipuu hitaammin, jos se syötetään liian matalaan ja yhteyttävän lehtimassan osuus jää pieneksi. Kasvilajikkeilla on eroja kasvupisteen korkeudessa ja uudelleen kasvuun lähdön nopeudessa. Välttämällä ylilaidunnusta ja antamalla laidunnurmelle 10–30 vrk:n lepoaika, riittää sama laidunala isommalle eläinmäärälle ja tuloksena on pitkäikäisempi laidun.

Viisi laidunlohkoa

Nurmen kasvurytmistä ja lepoajasta johtuen minimilohkojen määrä on viisi. Lohkojen koko riippuu siitä, kuinka kauan eläimet laiduntavat päivässä ja kuinka paljon ne syövät laidunta. Yleensä lohkolla viivytään 1–5 vrk, päiviä tärkeämpää on se, ettei laidunta syötetä alle 10 cm. Paras hyöty ja syöttö laitumelta saadaan, kun lehmät saavat syödä 25-40 cm korkuista tiheää nurmea.

Riko normeja, syötä säteittäin

Laidunalan voi lohkottaa myös säteittäin perinteisen suorakaiteen sijasta. Kulkureitin voi suunnitella kiinteäksi laitumen keskelle tai reunaan helpottamaan lohkolta toiselle siirtoa sekä vähentämään varsinaisen laitumen tallautumista.

Lannoitukset ja puhdistusniitot

Lajikevalinta vaikuttaa lannoitukseen. Nurmikasveille tarvitaan 2-3 lannoitusta kesässä. Seoksissa, joissa on apila/mailanen mukana 1-2 lannoitusta riittää. Puhdistusniittojen tarve riippuu siitä, kuinka tarkasti laitumet syötetään, isommilla aloilla tarve on suurempi.

Juttu on koottu Anu Ellän luennosta Valion pihattoseminaarissa.

TUIJA KORPELA

FARMARI
MIKKELI 30.6.-2.7.2022
Asiaa ja elämyksiä
farmari.net

OVET JA IKKUNAT
VAHVA KOTIMAINEN, KOTIMAISTA TYÖTÄ.
Lehti-, pari-, taitto-, liuku-, liukupalo-ovet ja ikkunat.
Maatalouteen kuumasinkittynä.
Aukipitolaite
MIEDON METALLI
Teräsovet ja ikkunat
020 787 9650 • www.miedonmetalli.fi

Niemelän tilatiimi tehokkaana

Sinikka Kreus kokosi **Olli Niemelän** pyynnöstä asiantuntijatiimin pohtimaan Niemelän tilan kehittämistä. – Tavoitteeksi asetettiin yritystoiminnan johtaminen, jossa huomioidaan talous, kotieläintuotanto ja kasvinviljely, kertoo Olli Niemelä. Tiimissä ovat mukana yrittäjäpariskunnan lisäksi maidontuotannon erityisasiantuntija Sinikka Kreus, kasvintuotannon ja talouden asiantuntija **Jouni Huhtala** ja kasvintuotannon asiantuntija **Taneli Rahja** ProAgria Keski-Pohjanmaasta.

Tiimi koolle keväällä 2021

Tilatiimi arvioi tilan säilörehuvarastot, laski rehujen vuotuiset tarpeet ja asetti tavoitteet. Ylivuotiseksi jääneitä säilörehuvarastoja vähennettiin ja nurmialaa pienennettiin vastaamaan tarpeita. Nurmialan optimointi mahdollisti vilja-alan kasvattamisen ja rehuomavaraisuuden parantumisen.

Karkearehun tarpeet laskettiin lypsäville lehmille, nuorille hiehoille, ummessa oleville ja vanhemmille hiehoille. Peltoviljelyn tavoitteena oli tuottaa sopivaa rehua kaikille eläinryhmille. Ummikoille ja vanhemmille hiehoille kokeiltiin kokoviljasäilörehua. – Peltolohkot jaoteltiin tuotantokyvyltään parempiin ja heikompiin. Paremmilta lohkoilta tuotetaan lypsäville lehmille ja nuorille hiehoille säilörehut ja heikommilta tehdään nurmi- ja kokoviljasäilörehua ummikoille ja vanhemmille hiehoille, Olli Niemelä toteaa. Kokoviljasäilörehu kylvettiin monilajisena seoksena hyvän viljelyvarmuuden vuoksi. Samalla paranee maan kasvukunto. Palkokasvien käytön myötä saatiin hyötyä biologisesta typensidonnasta.

Uusia kasveja ja lajikkeita kokeiluun

Niemelät ottivat viljelyyn seosrehuruokintaan hyvin soveltuvaa vehnää. Vehnä sopii nurmen suojakasviksi ja kokemukset vuodelta 2021 ovat myönteisiä. Nurmen uusiminen onnistui ja seosruokintaan saatiin energiapitoista vehnää. Kokemukset kokoviljasäilörehustakin ovat myönteisiä. – Kasvustot tuottivat kuivuudesta huolimatta määrällisesti ja laadullisesti hyvän sadon. Kokoviljasäilörehu säilyi hyvin ja on osoittautunut maittavaksi rehuksi, kertoo Olli Niemelä.

Tiimin hyötynä kokonaisvaltaisuus

Niemelän tilan rehuvarastot ovat pienentyneet tavoitellulle tasolle ja peltoviljelyn tuottavuus parantunut. – Olemme erittäin tyytyväisiä tiimityöskentelyyn ja suosittelemme sitä muillekin, kertovat **Anna** ja Olli Niemelä. Sinikka Kreus, Jouni Huhtala ja Taneli Rahja toteavat, että tilan ajatusmaailma on positiivinen, ratkaisut löytyvät omaa toimintaa kehittämällä eikä tilalla murehdita asioista, joihin ei voi vaikuttaa.

Markkinatilanteeseen reagointi

Positiivisten kokemusten perusteella tilatiimitoiminta jatkuu tulevalla kasvukaudella. Typpilannoitus hoidetaan ureapitoisella lannoitteella ja fosforilannoituksesta luovutaan. Monilajista kokoviljasäilörehualaa kasvatetaan kattamaan umpilehmien ja vanhempien hiehojen rehuntarpeet. Kokoviljasäilörehulohkot lannoitetaan pelkällä lietelannalla ja teolliset lannoitteet kohdennetaan säilörehunurmille ja vehnälle. Näin saadaan pienennettyä lannoitekustannuksia.

TANELI RAHJA | JOUNI HUHTALA | SINIKKA KREUS

Tuija Korpela

ProAgrian asiantuntijatiimi maatalousyrittäjän tukena

Elämme ennalta arvaamattomien tapahtumien keskellä. Kuka olisi kaksi ja puoli vuotta sitten osannut varautua maailmanlaajuiseen pandemiaan tai Venäjän hyökkäyssotaan Ukrainassa? Samanaikaisesti maailman ruokavarastot ovat tyhjenemässä ja alkavan kasvukauden näkymät ovat muuttuneet hyvin sumuisiksi.

Maatalousyrittäjien kohdalla isoin yllätys on maatalouden tuotantopanosten ja maataloustuotteiden hintaralli. Mitä tehdä tässä poikkeuksellisessa tilanteessa? Millainen ruokinta on kotieläintilalla optimaalisin ratkaisu? Miten lannoittaa peltolohkoja? Entä jos lannoitteet ja muut kasvukauden tuotantopanokset ovat vielä hankkimatta? Paljonko tarvittaisiin lisärahoitusta kasvukauden ajaksi? Miten ylipäätään pitäisi varautua poikkeustilanteisiin?

Tässä tilanteessa ProAgrian asiantuntijatiimillä on paljon annettavaa. Ensinnäkin voimme tehdä maatilalle varautumissuunnitelman häiriötilanteiden varalle. Toiseksi, ruokinta- ja kasvinviljelyasiantuntijamme osaavat huomioida hintasuhteiden muutoksen ruokintasuunnitelmassa ja viljelysuunnitelmassa. Sen lisäksi voimme laskea hyvin nopeasti tuottajahintojen ja tuotantopanosten hintamuutosten vaikutuksen maatilan kassavirtaan. Pienellä lisätyöllä nämä tiedot voidaan jalostaa vielä kuukausitason kassabudjetiksi. Budjetointi on nyt entistäkin tärkeämpää, sillä tuotantopanosten rahoittaminen tulee olemaan monella maatilalla iso haaste.

ProAgrian asiantuntijatiimi voi olla maatalousyrittäjän tukena myös erilaisissa muutostilanteissa ja maatilan kehitysohjelmissa.

JOUNI INGALSUO

Olli ja Anna Niemelän lypsykarjatilalla Kokkolan Lohtajalla tilanväen ja ProAgrian tuotanto- ja talousasiantuntijoiden yhteistyönä tilan rehuomavaraisuus ja peltojen tuottavuus ovat parantuneet. Lisäksi tilalla reagoidaan muuttuneeseen markkinatilanteeseen.

ProAgrian asiantuntijoiden kannanotto huoltovarmuuteen

Luonnollista typpeä peltoon

Kevään kylvöissä kannattaa varautua tulevaan vuoteen 2023 perustamalla tänä keväänä nurmet apilaseoksilla. Lannoitteiden hintojen laskusta ensi vuodeksi ei ole merkkejä. Jos hintasuhteet säilyvät nykyisellään, hehtaarin apilansiemenien kustannuksella saa vain 40 kg:n säkillisen typpilannoitetta, vertaavat ProAgrian kasviasiantuntijat.

Sijoittamalla nurmiseokseen 40-50 € heinän siementen lisäksi, pystyy hehtaarille kylvämään noin viisi kiloa apilaa, mikä on normaali kylvömäärä apilalle. Jos tilalle on jo hankittu heinänurmien siemenet, seos on vielä helppo täydentää apiloilla. Puna-, alsike- ja valkoapilaa kannattaa käyttää seoksiin monipuolisesti, jolloin apilat säilyvät nurmessa pidempään. Laiduntamista kestää parhaiten valkoapila.

Apiloiden ja muiden palkokasvien avulla ilmasta sidottu typpi on kotoista valkuaisomavaraisuutta ja tukee huoltovarmuuttamme.

Apilansiementä hyvin saatavilla

Kesä 2021 oli hyvä apiloiden siementuotannolle, joten siemenestä ei ole niukkuutta. Tuotantonurmiin kannattaa valita pohjoismaisia, talvenkestäväksi todettuja lajikkeita. Apilalajikkeiden valintaan ja nurmiseosten suunnitteluun saa apua ProAgrian nurmiasiantuntijoilta.

Jos typpilannoitteiden hinnat laskisivat, apiloista pääsee helposti eroon. Lannoituksen voimakkuudella voi säädellä nurmissa heinien ja apiloiden suhdetta. Poikkeuksen apiloiden käyttöön tuovat hevosheinän tuotantoon tarkoitetut nurmet. Siellä apiloiden suhteen on oltava tarkkana. Kokeilun voi aloittaa varovasti valkoapilalla.

Ruokinnasta kokemusta luomutiloilla

Luomutiloilla on vuosikymmenten kokemus apilapitoisesta säilörehusta. Sen kivennäiskoostumus on erilainen, joten kovin apilapitoisia rehuja ei kannata syöttää umpilehmille. Helpointa apilapitoisiin rehuihin siirtyminen on seosrehuruokintaa käyttävillä tiloilla, koska siellä erilaisia rehueriä voidaan sekoittaa keskenään.

Apila on maittava ja lypsättävä rehu. Maitotuotos monesti nousee, mutta maidon rasva- ja valkuaispitoisuudet hieman laskevat. Parhaiten apilapitoiset rehut soveltuvat nuorille ja maitoa tuottaville eläimille.

TERVEET JALAT

TOIVE-AIHE

Ontuvia lehmiä löytyy lähes joka tilalta. Mitä suurempi osa karjan lehmistä ontuu ja mitä vakavammin, sitä suurempi on tulojen menetys. Jos lehmä ontuu 5-arvoisella asteikolla arvioituna tasolla kolme, on maitotuotos pudonnut 5 %. Kolmosen saa lehmä, jolla selkälinja on köyry ja se kävelee huonosti. Maailmalla ontuminen on utaretulehduksen jälkeen seuraavaksi isoin terveysongelma ja siihen ollaan Suomessakin menossa. Terveet jalat -täsmäpalvelu keskittyy tilakohtaiseen sorkkaterveyteen. Avuksi tulevat ProAgrian kotieläinasiantuntijat.

Selviä sorkista

Jos tilalla on tarttuvia sorkkasairauksia, voi yhdelle ajotulehdustapaukselle tulla hintaa n. 500 €. Sorkkaterveyden tulonmenetystä on helppo seurata Bisnes+ tuloksista ja mittareista. Sorkkaterveyden mittari kuvaa sorkkaterveydestä aiheutuneita tulonmenetyksiä lehmää kohden viimeisen 12 kk aikana.

Sorkkasairauksia kahta tyyppiä

Tarttuvia sorkkasairauksia aiheuttavat bakteerit ja olosuhteet. Ne leviävät usein eläimestä toiseen ja mahdollisesti tilalta toiselle. Sorkkavälin ihotulehdus, sorkka-alueen ihotulehdus, sorkkavälin ajotulehdus ja kantasyöpymät ovat tarttuvista sairauksista yleisimmät. Tartuntoja ennaltaehkäistään pitämällä navetan olosuhteet kunnossa ja hoidetaan sorkkakylpyjen ja sorkkahoidon avulla. Ei-tartunnallisia sorkkasairauksia aiheuttavat erilaiset sorkkaan kohdistuvat traumat ja ruokinta. Näitä ovat valkoviivan repeämä, anturahaavaumat, sorkkakuume, kaksoispohja ja kierresorkka. Valkoviivanrepeämä onkin yleisin sorkkasairaus ja sitä esiintyy 15 prosentilla pihattolehmistä.

Sorkkaterveyden edistäminen

Sorkkaterveyttä voidaan edistää säännöllisellä sorkkahoidolla. Suositus on vähintään kaksi kertaa vuodessa, mieluummin kolme kertaa. Ongelmaeläimet tulee hoitaa vielä useammin. Ruotsissa sorkkahoito tehdään 60 pv ennen poikimista ja 60 pv poikimisen jälkeen, koska sorkkasairaudet painottuvat usein poikimisen läheisyyteen.

Holvaus

Sorkka kasvaa n. 5 mm kuukaudessa. Sorkan kanta on pehmeämpää kuin kärkiosa, jolloin kanta kuluu ja sorkkakulma muuttuu liian loivaksi. Mitä paremmin sorkkien holvaus on tehty, sitä pitempi sorkkien hoitoväli voi olla. Holvaamaton sorkka aiheuttaa ontumista hyvin nopeasti hoidonkin jälkeen. Miksi? No, ethän itsekään kävelisi kivi kengässä. Holvauksen tarkoitus on tehdä tilaa sorkkaluulle. Holvaus myös parantaa ilmavirtausta sorkkavälissä ja pitää sen puhtaampana sekä poistaa painorasitusta anturahaavaumavaara-alueelta. Holvaus ennaltaehkäisee lian ja lannan tarttumista sorkkaväliin.

Katja Kellokoski

Olosuhteilla suuri merkitys

Kova odotustilan lattia on riski sorkkaterveydelle. Samoin jyrkät kulmat asemalta tai robotilta poistuessa. Lannanpoiston tulee olla hyvä ja ilmanvaihdon riittävä. Ammoniakki sorkkien korkeudella on erittäin haitallista. Lattian liukkautta kannattaa seurata ja tehdä tarvittaessa uritukset, jos lattia on liukas. Pitävä lattia estää liukastumistapaturmia. Kumimattoa kannattaa asentaa paikkoihin, missä lehmät viettävät aikaa seisaaltaan.

Jos lehmä saisi valita

Sorkkaterveyttä edistetään myös sillä, että lehmillä on mukavat makuuparret. Jos lehmä saisi valita, se menisi ensimmäisenä syväkuivikeparteen, jossa kuivikkeena on hiekka, olki, puru, turve tai separoitu lanta. Seuraavaksi suosituin olisi parsipedillä varustettu parsi. Parsimatto riittävän kuivikkeen kanssa on hyvä, mutta pelkkää betonia lehmä inhoaa. Sorkkaterveyttä edistetään myös sillä, että kaikilla on riittävästi tilaa. Silloin kun makuuparret ovat mukavat, lehmät ovat vähemmän sorkkien päällä, joka vaikuttaa siihen, että sorkkasairauksia on vähemmän.

Ruokinta

Tasapainoinen ruokinta on sorkkien kannalta tärkeä. Ruokintaan ei saisi tulla äkillisiä muutoksia ja karkearehua on oltava riittävästi. Heikkolaatuinen säilörehu voi olla altistava tekijä ajotulehduse-

Hannu Niemelä

pidemian puhkeamiselle. Siirtymäkaudella annettu hyvälaatuinen säilörehu taas ehkäisee sorkkakuumetta. Vastapoikineiden riittämätön energiansaanti aiheuttaa laihtumista, mikä johtaa siihen, että sorkan päkiäispatja ohenee. Tämä on hyvä huomioida myös ensikoiden kanssa, joilla päkiäispatja on vielä ohut. Tutkimuksien mukaan anturahaavaumia ja valkoviivan paiseita esiintyy enemmän alle 2,5 kuntoluokassa olevilla eläimillä.

Kuntoluokassa alle 2,25 ja yli 3,5 olevat lehmät ontuivat yleisemmin. Hivenaineilla on iso merkitys sorkkaterveydelle. Sinkin, kuparin, mangaanin ja biotiinin määrää kannattaakin seurata.

Sorkkakylvyt

Sorkkakylpyä käytetään tarttuvien sorkkasairauksien hoitoon ja ennaltaehkäisyyn. Kun sorkkia desinfioidaan säännöllisesti, saadaan bakteerien määrää alemmas. Kylpyliuoksen on oltava riittävän tehokas ja puhdas. Laimea tai likaantunut liuos vain levittää tauteja sen sijaan, että hoitaisi niitä.

Katja Kellokoski

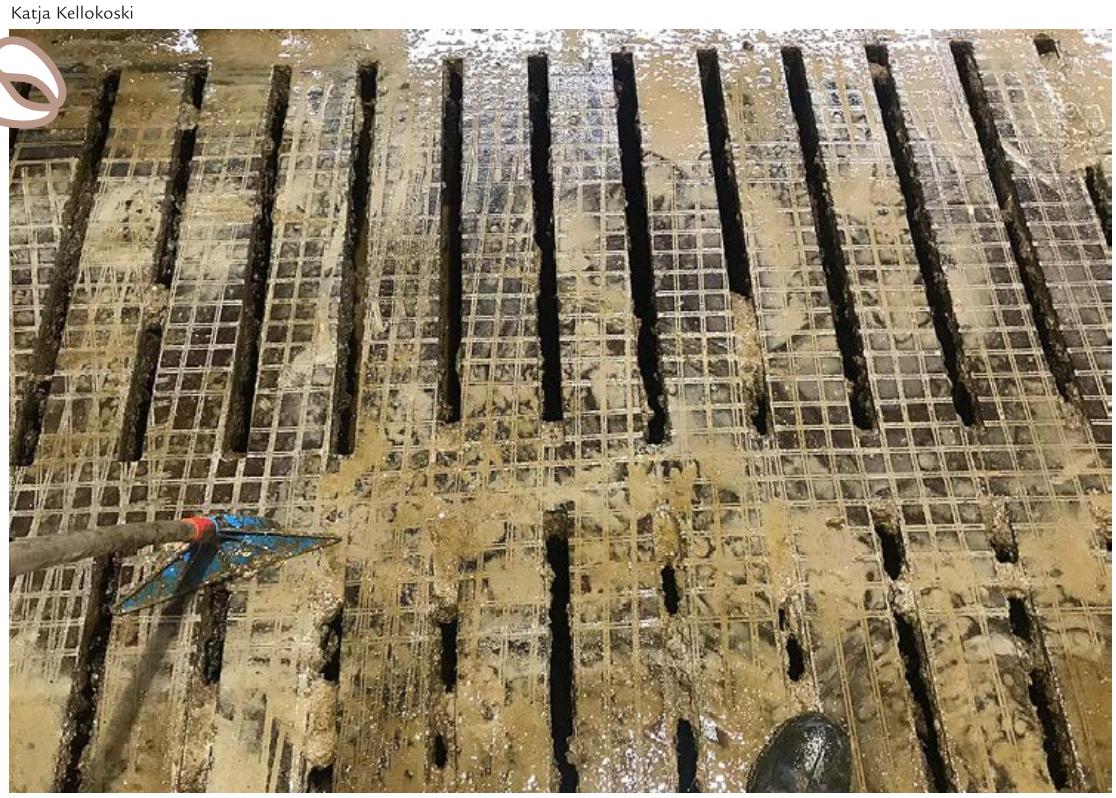

Talvijaloittelu

Talviaikainen jaloittelu edistää nautojen hyvinvointia ja sorkkaterveyttä. Sorkkaterveyden kannalta lumessa liikkuminen on erityisen suotavaa, sillä lumi sekä viilentää, että puhdistaa sorkkaa. Lisäksi sorkan luontainen joustomekanismi toimii pehmeällä alustalla normaalilla tavalla. Kovilla lattiamateriaaleilla liikkuessa joustomekanismi kärsii, jolloin sorkat rasittuvat ja kuluvat väärällä tavalla. Liikunta auttaa sorkan verenkiertoon ja aineenvaihdunta vilkastuu. Tämä vahvistaa sorkan kudoksia ja parantaa sarveisen laatua. Kun sorkat ovat kunnossa, niiden on helpompi vastustaa esimerkiksi bakteerien aiheuttamia sorkkasairauksia.

Tunnista ontuminen

Ontuvan lehmän tunnistaminen on vaikeaa, koska nauta pyrkii peittämään kivun. Ontuva lehmä lypsää keskimäärin 360 kg vähemmän lypsykautta kohden. Tutkimusten mukaan sorkkaongelmat ovat pahin tiinehtyvyyteen vaikuttava vaiva. Parsilehmän ontumista ei ole helppo huomata, mutta seisomaasentoa havainnoimalla ongelman voi havaita. Kipeäjalkainen lehmä seisoo sorkat kääntyneinä ulospäin, se siirtelee painoa jalalta toiselle, seisoo vain toisella sorkkapuoliskolla tai lepuuttaa kipeää jalkaa selvästi muita enemmän.

KATJA KELLOKOSKI

KIVENNÄIS- JA ERIKOISREHUKAMPANJA
14.3. – 31.5.2022

Ikivihreitä, uutisia tai tarinoita työn ohella

KUN TILAAT
1 000 kg rakeisia kivennäisiä, erikoisrehuja ja Premi-Tähti-kivennäisiä tai 2 000 kg muita jauheisia kivennäisiä

SAAT KAUPAN PÄÄLLE
Kädet vapaaksi jättävät, niskapannalla ja mikrofonilla varustetut langattomat Skullcandy INK D+ -nappikuulokkeet.

Hyödynnä kivennäis-kampanja-etusi!

KINNUSEN TÄHTI REHUT ★★★

Lisätietoja kampanjasta
www.kinnusentahtirehut.fi
tai soita 08 5144 700

Kinnusen Mylly

Maveplan

SUOMALAISTA PALVELUA

Maveplan tarjoaa peltojen laadukkaat kuivatus-suunnitelmat. Teemme tilakohtaiset sekä useita tiloja käsittävät kuivatusratkaisut.

> Salaojasuunnitelmat
Kokeneet salaojasuunnittelijamme tekevät salaojasuunnitelmat tilan tarpeisiin sopivaksi.

> Salaojakartat mobiililaitteisiin
Ojien paikantaminen helpottuu ja kartat kulkevat aina mukanasi kännykässä

> Valtaoja- ja putkitussuunnitelmat
Valtaojien kunnostushankkeiden suunnittelu ja putkitussuunnitelmat.

Ota yhteyttä lähimpään asiantuntijaan, me palvelemme.

› **Sikkilä Markus**	050 590 9735
› **Hihnala Seppo**	040 028 3570
› **Niemelä Markus**	044 741 4339

Pohjustamme unelmia www.maveplan.fi

Ilmaista 2022!
Järjestetty viljavuusnäytteiden kuljetus noin 100 keräilypaikasta 5.4-14.6!
Keräilypisteet osoitteesta www.hortilab.fi

Huom!
Tarkista nyt, että viljavuustutkimuksesi on voimassa tulevalla viljelykaudella!

Meiltä!
SUOMALAINEN LUOTETTAVA PALVELU!

SUOMALAISTA PALVELUA

Hortilab AB OY
Oy Hortilab Ab, Vasavägen 41, 64200 NÄRPIÖ
✆ 06-347 4250 • hortilab@hortilab.fi • www.hortilab.fi

Katso pätevyysalue www.finas.fi
FINAS

VILOMIX PALVELEE KOTIOVELLE

Tuotteita nautakarjalle, sioille, hevosille, lampaille, siipikarjalle ja turkiseläimille. Laadukkaita, vitamiini-, energia-, hivenaine-, ja rautavalmisteita, erikoiskivennäisiä sekä hygieniatarvikkeita.
Kotiinkuljetus. Kysy lisää!

Petri Koskenmäki
alue-edustaja, Keski-Pohjanmaa
petri.koskenmaki@vilomix.farm
puhelin 045 110 7597

info@vilomix.fi
www.vilomix.fi

Vilomix

FARMARI
MIKKELI 30.6.–2.7.2022

Seuraa meitä Somessa!
farmari.net

KUMINA – HYVÄ VAIHTOEHTO VILJELYKIERTOON

KIINNOSTAAKO SOPIMUSVILJELY?
Soita 050 444 0524, Kjällberg

www.carawayfinland.fi

Caraway Finland

Seuraa, tykkää ja tägää meitä somessa

@ProAgria
#proagria

Anna-Riitta Leinonen

KORJUUAIKA KOHDALLEEN

HUKATTOMAT SÄILÖREHUT

Korjuuaika kohdalleen ja hukattomat säilörehut -täsmäpalveluissa paneudutaan mm. korjuusäilörehun taktiikkaan, määrään, säilöntään ja ruokinnalliseen laatuun. Kysy palvelusta ProAgrian nurmi- ja maidontuotannon asiantuntijoilta.

Säilörehua hukattomasti

Säilörehun korjuuajankohtaa määrittävät nurmen korjuuaikanäytteet. Ne varmistavat, että säilörehussa on riittävästi kuitua eikä D-arvo laske liian alas. Säilörehun säilöntälaatuun vaikuttaa säilörehun kuiva-aine, joka riippuu korjuuajan sääoloista. Rehu säilyy parhaiten, kun kuiva-ainetta on 30–45 %. Kosteammilla rehuilla syntyy enemmän käymistuotteita, mm. haihtuvia rasvahappoja, ja rehun valkuainen hajoaa ammoniakiksi, mikä alentaa rehun syönti-indeksiä. Liian kuiva säilörehu aiheuttaa peltohävikkiä. Optimaalisin kuiva-aine säilörehun korjuuseen on 25-35 %. ProAgrian nurmiasiantuntijat auttavat oikean korjuuajan määrittämisessä Korjuuaika kohdalleen -täsmäpalvelulla.

Hukattoman säilörehun perustana on kolmen H:n sääntö eli hygieenisyys, hapettomuus ja happamuus. Happamuus varmistetaan tehokkaalla säilöntäaineella. Säilöntäaine parantaa rehun laatua ja vähentää rehuhävikkiä. Pumppujen toiminta tarkistetaan ennen korjuuta ja säilöntäaineen levittymistä seurataan. Annosteluohjeet ovat tuorepainoa kohden, joten rehukuorman paino pitää tietää, jotta säilöntäaineen menekin voi laskea oikein.

Säilöntäainetta sadon mukaan

Säilörehun säilöntäaine valitaan korjattavan rehun kuiva-ainepitoisuuden ja kasvilajikoostumuksen mukaan. Optimikuiva-ainepitoisuudella (25-35 %) puristenesteen muodostuminen ei ole ongelma ja rehun tiivistäminen on helppoa. Säilörehun säilöntä perustuu tehokkaaseen pH:n laskuun. Mitä kosteampaa rehu on, sitä alempi on myös laadukkaan rehun pH-vaatimus.

Säilöntäaine kosteuden perusteella

Kun rehun kosteus on alle 30 %, muurahaishapposäilöntä on varmempi vaihtoehto kuin biologisilla aineilla säilöntä. Kosteassa säilörehussa suurimman mikrobiologisen riskin aiheuttavat maaperäiset bakteerit. Riittävä määrä happoa laskee pH:n optimitasolle. Alhainen pH rajoittaa haitallisten mikrobien kasvua ja maitohappokäymistä. Kuivemmille rehuille voidaan käyttää propionihappoa sisältävää happovalmistetta, koska se toimii vielä siilon avaamisen jälkeen estäen hiivojen ja homeiden kasvua.

Biologisista säilöntäaineista suositellaan kosteille säilörehuille (ka alle 30 %) runsaasti maitohappoa tuottavia homofermentatiivisia maitohappobakteereita. Ne laskevat nopeasti säilörehun pH:n. Kuivemmille säilörehuille, joissa kuiva-aine on 30-50 %, suositellaan heterofermentatiivisia maitohappobakteereja. Ne estävät jälkilämpenemistä muodostaen hiivojen ja homeiden kasvua estäviä käymistuotteita mm. etikkahappoa ja propionihappoa. Keskivertosäilörehuissa, joissa kuiva-aine on 28-35 %, voidaan käyttää näiden sekoitusta. Säilyminen varmistetaan riittävällä säilöntäainemäärällä.

Säilörehuhukka

Säilörehuhukkaa vähentävä hygieenisyys varmistetaan riittävällä sängen pituudella ja pellon tasaisuudella. Hapettomuus huomioidaan siilon tiivistysvaiheessa, paalin käärinnässä ja huolellisessa peittelyssä sekä painotuksessa. Säilörehun joukkoon ei kuulu maata eikä kuloheinää. Ne mädännyttävät säilörehuvarastoa sisältäpäin ja aiheuttavat rehuhukkaa ja taloudellista tappiota.

Palkokasveille omat konstinsa

Palkokasveille suositellaan esikuivatusta ja suurempaa säilöntäaineen käyttömäärää niiden alhaisen kuiva-ainepitoisuuden ja sokeripitoisuuden sekä suuremman puskurikapasiteetin (pH:n laskun estovaikutus) vuoksi. Apilan, härkäpavun ja herneen kasvirakenne vaikuttaa esikuivaukseen ja korjuuseen. Vahva varsi kuivaa hitaasti ja esikuivausaika on pitkä, mikä aiheuttaa hengitys- ja varisemistappioita.

Tiivistämisestä ei saa tinkiä

Tiivistämisen onnistumista voi mitata lämpökameralla tai kinkkumittarilla. Kun rehusiilon tai auman sisälämpötila on ulko- ja pintarehun lämpötilaa lämpimämpi, voidaan päätellä, että rehussa tapahtuu lämpenemistä. Ongelmakohdat siilon sivuosissa, päällystässä tai kerroksissa viestivät, mitä kohtaa täytyy tiivistää jatkossa paremmin. Tuoreen rehun tiiviyden tulisi olla vähintään 700 kg/m^3. Tätä voidaan mitata punnitsemalla tietty osa siilon rehusta. Riittävä aika rehukuorman tiivistykselle voidaan laskea, kun tiedetään rehukuorman paino, säilörehun kuiva-aine ja tiivistyksessä käytettävän koneen paino. Esimerkiksi kosteudeltaan 30 prosenttisen 10 000 kg painavan rehukuorman tiivistämiseen menee 8 000 kg painavalla traktorilla 18 minuuttia. Vastaavasti 20 000 kg painavalla pyöräkoneella samaan työhön menee 7 minuuttia. Rehusilpun pituuskin vaikuttaa rehun tiivistymiseen. Auma ja siilo kannattaa aina polkea ja painottaa huolella. Hukattoman säilörehun varastointiin saat vinkkejä ProAgrian nurmiasiantuntijalta.

Lopputuloksella on väliä

Rehun säilönnällinen laatu vaikuttaa rehun syönti-indeksiin. Yhden pisteen vaikutus naudan vapaaehtoiseen syöntiin on 100 g/kgka. Viisi pistettä vastaa yhtä maitolitraa. Syönti-indeksin tavoite on yli 105. Hyvällä säilörehulla voi päästä 120 pisteeseen, se on kolme litraa enemmän maitoa kuin 105 pisteen minimitavoitteessa. Heikosti säilyneillä rehuilla syönti-indeksi saattaa olla 80 pistettä. Tällöin maitotuotos laskee viisi litraa minimitavoitearvoon nähden. Rehun säilönnällinen laatu vaikuttaa myös maidon laatuun ja automaattilypsyssä lypsyllä käyntimäärään. Lisäksi heikosti säilyneestä rehusta syntyy enemmän hävikkiä, koska pilaantunutta rehua joudutaan poistamaan. Rehuanalyysin tulkintaan saat apua ProAgrian maidontuotannon asiantuntijalta.

ANNA-RIITTA LEINONEN

Teknologiasta apua vasikanjuottoon

Tulevan lypsylehmän rakentuminen alkaa jo vasikkaiässä. Vasikan ensimmäisestä juoma-annoksesta, ternimaidosta, kannattaa mitata sen laatu helppokäyttöisellä Brix-mittarilla. Vasikan juottoon kuluvaa työtä ja sen onnistumista voi seurata erilaisilla apuvälineillä ja laitteilla. Vaihtoehdoista valitaan omaan navettaan sopivin ratkaisu.

Markkinoilla on erilaisia juottoon kehitettyjä teknologia- ja automaatioratkaisuja, lisäksi automatisoitavissa voi olla koko juottoprosessi tai sen yksittäinen osa. Vasikanjuoton automatisoinnissa juottoautomaatti on monille tuttu laite. Eri laitevalmistajat tarjoavat kapasiteetiltaan ja varustetasoltaan erilaisia laitteita. Mallista riippuen juotossa voidaan käyttää täysmaitoa, juomajauhetta tai näiden yhdistelmää. Juottoautomaatilla on mahdollista antaa pienempiä juoma-annoksia useammin, ja useat valmistajat tarjoavat erilaisia sovelluksia muun muassa vasikoiden juomistiheyden seurantaan. Vasikan tunnistus juottoasemalla tapahtuu laitteesta riippuen joko vasikan korvamerkin eMerkillä tai erillisillä transpondereilla.

Helposti liikuteltava juottovaunu

Vasikoiden juottoon kuluvaa työtä voidaan keventää erilaisilla juottovaunuilla. Juottovaunua käytetään vasikoiden ämpärijuotossa. Sillä kuljetetaan maitojuoma vasikkakarsinoiden luo, ja annosteluvarren kautta annostellaan haluttu määrä. Vaunuja on saatavilla eri tilavuuksilla ja lisävarusteilla, esimerkiksi maidon pastörointiominaisuudella.

JOHANNA MALINEN

Mäkelän tila tyytyväinen juottovaunuun

Mty Jukka, Pauliina ja Asko Mäkelällä on ollut käytössä juottovaunu noin puolitoista vuotta. He päätyivät hankkimaan vaunun, kun lypsynavetan laajennuksen myötä vanhasta navetasta saneerattiin vasikkala. Hankintaa puolsivat työtehokkuuden ja juoton toteutuksen selkeyttäminen.

Vaunun tilavuus on 150 litraa, ja sillä juotetaan vasikat kahdesti päivässä täysmaidolla. Jukan mukaan maidon lämmitykseen kuluva aika saisi olla lyhyempi, mutta pääosin he ovat olleet tyytyväisiä. – Koneen käytettävyys on helppo ja selkeä, esimerkiksi juoman annostelu on vaivatonta. Ajomoottorin avulla koneen liikuttaminen onnistuu hyvin kynnyksien ylityksissä, ja se kulkee kohtuullisen hyvin kymmensenttisessä lumihangessakin, Jukka Mäkelä kertoo. Juottovaunu on tuonut tilalle selkeän ruokintarutiinin ja vasikoiden yksilöllisemmän seurannan. Lisäksi se on mahdollistanut roboteilta tulevien välimaitojen tehokkaamman hyödyntämisen.

JOHANNA MALINEN

Johanna Malinen

Laita Ruokaviraston nautarekisterin valtuutukset kuntoon

Nyt kannattaa hoitaa valtuutus kuntoon, koska Ruokaviraston nautarekisteri tulee muuttumaan maaliskuussa 2022. Uuden rekisterin tultua käyttöön yhteys neuvonnan rekistereihin katkeaa.

Jotta tieto siirtyy kuten tähänkin asti, pitää nautatilan rekisteröidyn eläintenpitäjän antaa valtuutus Mtech Digital Solutions Oy:lle. Valtuuttamalla Mtechin varmistat, että tieto siirtyy jatkossakin Ruokaviraston nautarekisterin ja tuotosseurannan, keinosiemennyksen ja jalostuksen välillä kertakirjauksella ja ohjelmat, kuten Minun Maatilani, toimii.

Muista antaa antaa Mtechille valtuutus sivulla Suomi.fi/valtuudet vahvalla tunnistautumisella (esimerkiksi pankkitunnus)
· nautaeläintietojen ilmoittamiseen
· nautaeläintietojen katseluun

Annathan valtuudet myös Eläinten terveys ETT ry:lle ja tarvittaessa myös omalle teurastamollesi.

Lisätietoja: Suomi.fi ja Ruokavirasto. Ohjeet valtuutusten antamiseen löydät osoitteesta **www.minunmaatilani.fi/valtuutus.**

Tukea valtuutusten tekoon saat puhelimitse ProAgrian tuotosseurannan asiakaspalvelusta 09 8566 5980.

Kuva: Hannele Ahmila

HUOM! Laita aina valtuuden tarkenteeksi tilatunnuksesi. Varo näppäilyvirheitä tarkenteessa!

TEE NAUTAREKISTERI-VALTUUTUS

Mtech ProAgria faba

Maidon hiilijalanjälki ja siihen vaikuttavat tekijät

Maidon hiilijalanjälki tarkoittaa maidon aiheuttamaa ilmastokuormaa eli sitä, kuinka paljon kasvihuonekaasuja raakamaidon tuottamiseksi syntyy. Maidon hiilijalanjälki ilmoitetaan useimmiten hiilidioksidiekvivalenttikilogrammmoina tuotettua EKM kilogrammaa kohden (kg CO2e/kg EKM). Suurin osa hiilijalanjäljestä muodostuu lehmien ruuansulatuksesta. Pötsikäymisessä syntyvällä metaanilla on huomattavia ympäristövaikutuksia ja lisäksi sen muodostuminen tarkoittaa eläimelle suurta energiahävikkiä.

Kotieläintuotannon kasvihuonekaasupäästöt

Kotieläintuotannon tärkeimmät kasvihuonekaasupäästöt ovat metaani (CH_4), dityppioksidi (N_2O) ja hiilidioksidi (CO_2). Maatalouden metaani- ja dityppioksidipäästöistä suoria ympäristövaikutuksia aiheuttavat märehtijöiden ruuansulatuskanavasta muodostuva metaani, lannankäsittelystä ja lannan orgaanisen aineksen hajoamisesta syntyvät metaani- ja dityppioksidipäästöt sekä maaperän dityppioksidipäästöt, jotka muodostuvat maaperän mikrobien tuottamina, kasvien typen sidonnasta, kasvintähteistä ja eloperäisillä mailla tapahtuvasta orgaanisen aineksen hajoamisesta. Epäsuorat dityppioksidipäästöt muodostuvat maatalouden typpihuuhtoumista ja ammoniakkipäästöjen laskeumista. Maataloudessa hiilidioksidipäästöjä syntyy pääosin maankäytön muutoksissa. Kivennäismaiden hiilivarastojen muutokset, orgaanisen aineksen hajoaminen eloperäisillä mailla ja kalkitus vapauttavat hiilidioksidia. Myös kasvitähteiden ja orgaanisten lannoitteiden eloperäisen aineksen hajoaminen synnyttää hiilidioksidia.

Raakamaidon hiilijalanjälkeen voidaan vaikuttaa panostamalla rehustukseen, eläinten tuottavuuteen ja hyvinvointiin, nurmen viljelyyn, lannan varastointiin sekä sähkön- ja energiankulutukseen liittyviin seikkoihin. Ilmastopäästöjä pienentävät keinot ovat monelle tilalle jo tuttuja ja samalla myös taloudellisesti kannattavia.

Ruokinta

Ruokinta, joka lisää propionihapon tuotantoa ja vähentää etikkahapon tuotantoa pötsissä, johtaa usein märehtijän metaanintuotannon vähenemiseen. Käytettävissä on tällöin vähemmän vetyä metaanin tuottamiseksi. Ruokinnan muutokset ja lisäaineet rehussa voivat olla tehokkaita keinoja metaanipäästöjen vähentämisessä. On kuitenkin huomioitava, että vaikutusten aikaan saaminen vaatii pitkäaikaisempaa käyttöä, jotta pötsin mikrobit tottuvat muutoksiin.

Tuottavuuden lisääminen

Eläintuotannon kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää tehokkaasti lisäämällä eläinten tuottavuutta parantamalla eläimen rehunkäyttökykyä ja ravinteiden hyväksikäyttöä, jolloin myös metaanipäästöt tuotettua maito- tai lihakiloa kohden laskevat. Tuottavammilla eläimillä samaan tuotokseen pääseminen vaatii myös vähäisemmän eläinmäärän, joten metaanipäästöjä saadaan tätäkin kautta vähennettyä. Jalostuksella on merkittävä vaikutus lehmien kestävyyteen ja tuotokseen, mutta tuotospotentiaalin hyödyntämisessä on oleellista, että myös ruokinta ja olosuhteet ovat kunnossa. Ne parantavat lehmien terveyttä ja kestävyyttä.

Nurmen satotaso

Nurmialan kasvattaminen ja satotason nostaminen ovat tehokkaita keinoja hiilijalanjäljen pienentämisessä. Maaperän hiilitaseen muutosta ei vielä huomioida nykyisissä laskelmissa, mutta sillä on todellisuudessa hiilijalanjälkeä pienentäviä vaikutuksia. Pysyvä nurmi on tehokas hiilensitoja. Nurmikasvien juuristo on laajempi ja syvempi verrattuna viljoihin. Mikrobien avulla nurmikasvien juuriin sitoutunut hiili parantaa maan multavuutta. Hyvin hiiltä sitovia kasvilajeja ovat esimerkiksi syväjuuriset heinät ja palkokasvit. Päästövähennyksiä voidaan saavuttaa myös lannoitusmäärien ja -ajankohdan ja lannoitteiden sijoittamisen optimoinnilla.

Lannan käsittely

Lannan käsittely- ja levitysmenetelmät vaikuttavat lannasta muodostuviin kasvihuonekaasupäästöihin. Myös lämpötilalla on vaikutusta ja esimerkiksi kesällä lämpötilan noustessa lannasta muodostuu enemmän kasvihuonekaasupäästöjä kuin talvella. Lantasäiliö on hyvä tyhjentää ennen kuumia kesäkelejä eli lannoittaa pellot heti olosuhteiden salliessa. Myös biokaasun mahdollisuuksia on hyvä miettiä. Lannan vienti biokaasulaitokselle parantaa ravinteiden hyväksikäyttöä ja vähentää lannan säilytyksestä muodostuvia kasvihuonekaasupäästöjä.

Lue lisää - tilaa kirja!

www.proagriaverkkokauppa.fi

HANNA MÄKI-ASIALA

Alustavat pinta-alatuet vuonna 2022, €/ha (C2-alue)

Nivalan alueellinen maaseutuhallinto/ MV 7.3.2022

	ohra kaura vehnä nurmi peruna speltti	ruis	valk. kasvin+ viljan seokset viljaa alle50%	rypsi rapsi herne + muut valk. kasvit	kumina ja muut siemen maus-teet	avo-maan vihan-nekset	maissi kuitu-pellava kuitu-hamppu	Ympäristökorvauksen lohkokohtaiset toimenpiteet: * viher-lannoi-tus nurmi	* moniv. Ympä-ristö nurmet	* luonnon-hoitopelto-nurmi (maks. 5%) 1)	* monimuot. pellot: riista, maisema, niitty, lintu (maks.15%) 1)	* suoja-vyöhyke (maks. 25%) 1)	kesanto (maks. 25%) 1)	kesanto (yli 25%)
Ympäristökorvaus	54	54	54	54	200	200	54	54	104	100	300	450	0	0
Luonnonhaittakorvaus	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	242	0
LHK:n kotieläinkorotus	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	60	0
Perustuki	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106	106
Viherryttämistuki	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64	64
Peltokasvipalkkio **	0	60	0	110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yleinen ha-tuki	10	10	10	10	10	10	10	10	10	0	0	0	0	0
Pohjoinen ha-tuki ***	0	75	45	75	0	350	75	0	0	0	0	0	0	0
Yhteensä kotiel.tila	**536**	**671**	**581**	**721**	**682**	**1032**	**611**	**536**	**586**	**572**	**772**	**922**	**472**	**170**
Yhteensä kasv.tila	**476**	**611**	**521**	**661**	**622**	**972**	**551**	**476**	**526**	**512**	**712**	**862**	**412**	**170**
Kansallinen nuoren vilj.tuki ***	50	50	50	50	50	50	50	50	50	0	0	0	0	0
EU:n nuoren vilj.tuki **	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81	81

1) LHP-nurmea voi olla enintään 5%
LHP-nurmea ja monimuotoisuuspeltoja voi olla yhteensä enintään 15%
LHP-nurmea, kesantoja ja suojavyöhykenurmea voi olla yht. enintään 25%

2) Tuki tulee kasvipeittyisyysprosentin mukaan €/ha:
Kohdentamisalue: 20% = 4, 40% = 18, 60% = 36, 80% = 54
Muu alue: 20% = 4, 40% = 9, 60% = 11, 80% = 11

**) Tukitasot ovat arvioita. Tasot tarkentuvat, kun lopulliset palkkiokelpoiset alat ovat tiedossa.

***) Tukitasoja voidaan muuttaa, jos tuen enimmäismäärä ylittyy.

Ymp.korvauksen muut valinnaiset lohkokohtaiset toimenpiteet		**Maksun rajoituksia**
Lietelannan sijoittaminen	**40 €/ha**	enintään 80 %:lle sitoumusalasta
Org. aineksen kierrättäminen	**40 €/ha**	enintään 80 %:lle sitoumusalasta
Säätösalaojien hoito	**70 €/ha**	
Säätökastelu	**250 €/ha**	
Talviaik. Kasvipeitteisyys 2)	**4 - 54 €/ha**	ei huomioida *-merkittyjä aloja
Kerääjäkasvit	**100 €/ha**	enintään 25 %:lle sitoumusalasta
Saneerauskasvit	**300 €/ha**	enintään 25 %:lle sitoumusalasta

Alustavat kotieläintuet v.2022

Tukialue C2

Nivalan alueellinen maaseutuhallinto/ MV 7.3.2022

Eläin- tai eläinyksikköperusteiset		Kansallinen eläintuki €/ eläin	EU:n nautapalkkio €/eläin	**Yhteensä €/ vuosi**, jos eläin on palkkio-kelpoinen koko vuoden	Huomioitavaa
Sonnit ja härät 6-20 kk		391	n. 150 *	**541**	
Emolehmät		397	n. 115 *	**512**	
Emolehmähiehot	8-24 kk	238	n. 115 *	**353**	
	yli 24 kk - enint. 4v.	397	n. 115 *	**512**	
Uuhet		74	-	**74**	keskimääräinen karitsamäärä on oltava vähintään 1 karitsa/ uuhi ja tukikelpoisia uuhia yhteensä vähintään 20
Kutut		156	-	**156**	maidontuotantoa on oltava keskimäärin väh. 400 litra/ uuhi/ vuosi ja yhteensä vähintään 20 kuttua

** EU-palkkioiden tasot tarkentuvat, kun tiedetään palkkiokelpoisten eläinten kokonaismäärä (voi nousta tai laskea)*

Teurastusten perusteella maksettavat	€/ teurastettu eläin	
Teurashiehot, ruhopaino väh. 170 kg	318	ei makseta niistä hiehoista, joista on maksettu emolehmähiehojen ey-tukea
Teuraskaritsan ja -kilin laatupalkkio	n. 30 *	

Muut			
Siat, viitemäärän mukaan	0-170 ey	**143** €/ey	
	yli 170 ey	**48** €/ey	
Maito	1.1.-30.6.2022	**9,0** senttiä/ litra	Tukitaso tarkistetaan, kun on tiedossa koko vuoden tuotettu maitomäärä.
	1.7.-31.12.2022	**8,0** senttiä/ litra	

Taulukot: Mervi Vähäsöyrinki

Tukea ja turvaa peltovalvontaan

ProAgrian Tukiturva on EU-tukineuvontaa täydentävä palvelu. Se astuu voimaan EU-tukihakemusten täytön päätyttyä. Palvelussa lähetetään tekstiviestejä tärkeimmistä pinta-alaperusteisiin peltotukiin liittyvistä ajankohdista ja tehtävistä toimenpiteistä. Palveluun kuuluu myös muistutus syysilmoituksen teosta. Lisäksi palveluun sisältyy syysilmoituksen teko toimistotyönä yhden tunnin ajankäyttöön saakka. Palvelun ostaneella viljelijällä on valvontatilanteessa mahdollista soittaa arkipäivisin maksuttomaan neuvontapuhelimeen. Lisäpalvelut ja esimerkiksi mukanaolot peltovalvontatilanteissa hinnaston mukaisesti. Tukiturva sopii myös luomutiloille, mutta ei koske luomuvalvontatilanteita, joihin liittyviä palveluja saa Neuvo-palveluna.

Tukiturva-asiakkailla ei ole omavastuuta EU-tukineuvonnassa tapahtuneesta virheestä (normaalisti 200 €). Palvelun tekstiviesti- ja puhepalvelu toimii lokakuun loppuun saakka. Tukiturvan hinta on 100 € sataan peltohehtaariin saakka ja lisäksi 50 € kultakin alkavalta sadalta peltohehtaarilta. Hintaan lisätään arvonlisävero.

Muista myös muut erillislaskutettavat Tukiturvaa täydentävät palvelut

- Neuvo-palvelut
- Ympäristösuunnitelmat
- Lohkomuistiinpanot
- Lannoitevalvontaa varten tehtävät tarkistukset
- Valvonta-asiakirjojen selvitykset
- Asiantuntija mukaan peltovalvontatilanteeseen

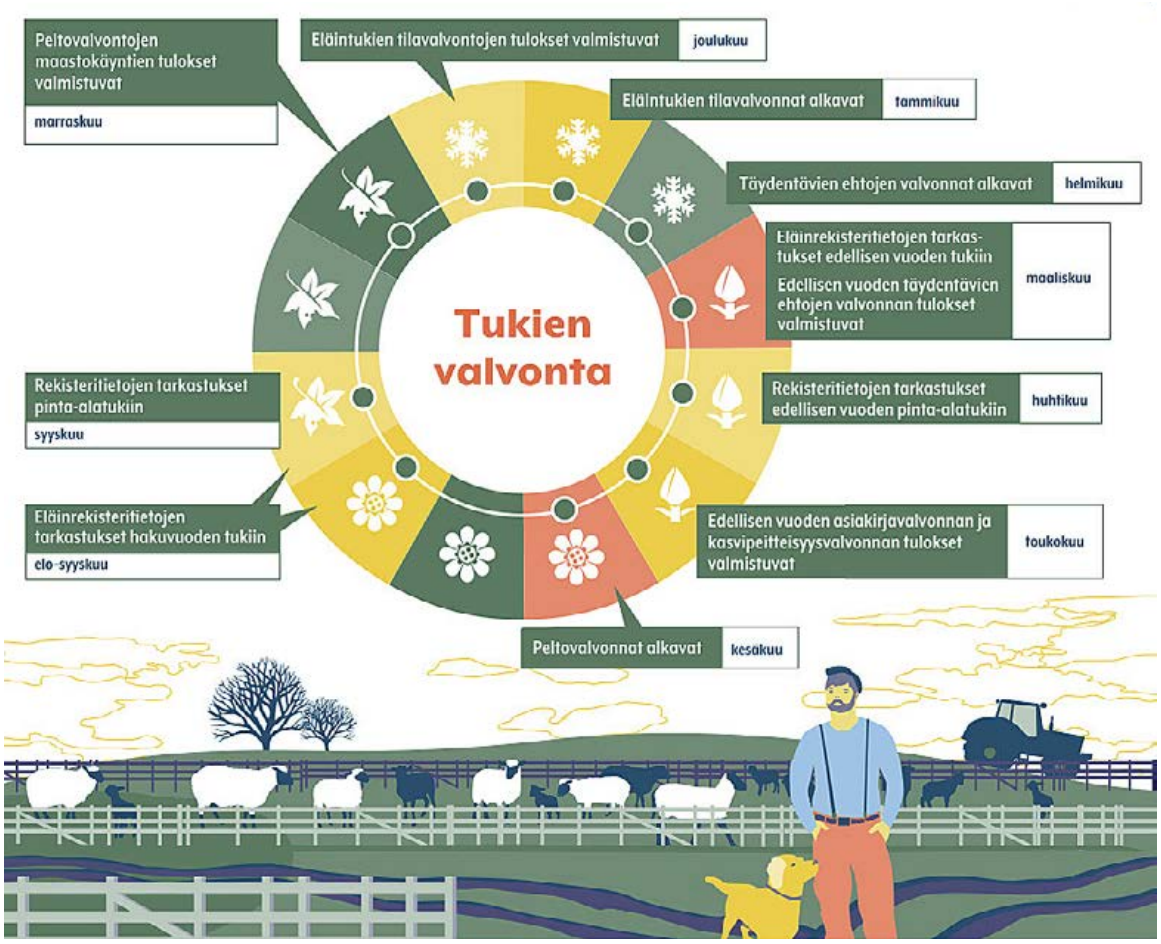

PRO Agria

EU-tukineuvontaa tekevät ProAgria Keski-Pohjanmaan asiantuntijat 2022

Halsua-Kaustinen-Lestijärvi-Perho-Reisjärvi-Toholampi-Veteli

Åvist Tero	041 731 0398
Harju Sari	040 523 4114
Tikkanen Jari	0400 162 147

Kannus-Kokkola

Huhtala Jouni	040 512 3703
Karhula Jarmo	044 521 2210
Tikkanen Jari	0400 162 147
Rahja Taneli	040 684 5111

Kalajoki-Sievi

Eerikkilä Maija	040 521 6416
Rahja Taneli	040 684 5111
Roimela Seija	040 847 9740

Luomutilojen EU-tukineuvonta Keski-Pohjanmaalla

Roimela Seija	040 847 9740
Tikkanen Jari	0400 162 147

sähköpostit:
etunimi.sukunimi@proagria.fi
www.proagria.fi/kp

Jari Tikkanen

Luomusitoumukset 2022

Tänä vuonna on haettavissa uusia luomusitoumuksia. Vuosina 2015, 2016 ja/tai 2017 tehdyille luomusitoumuksille haetaan vuoden jatko päätukihaussa 15.6. mennessä. Uutta luomusitoumusta haetaan palauttamalla lomake 215 ELY-keskukseen viimeistään 15.6. Uuden sitoumuksen haussa sähköinen haku ei ole mahdollista. Uuden luomusitoumuksen tekevä ilmoittautuu luonnonmukaisen tuotannon valvontajärjestelmään viimeistään 30.4. Luomusitoumuksen edellytyksenä on luomuperuskurssin käynti.

Myyntikasvivaatimus

Kotieläintilalla, jolla ainoastaan pellot ovat luonnonmukaisessa tuotannossa, vuonna 2017 tehdyn luomusitoumuksen jatkaminen edellyttää myyntikasvivaatimuksen noudattamista. Vuosina 2015 ja 2016 tehtyjen sitoumusten osalta myyntikasvivaatimuksen noudattaminen alkoi kahtena edellisenä vuonna. Myyntikasveja ei tarvitse myydä. Myyntikasvivaatimus toteutuu, jos tukihakemukselle on merkitty vähintään 30 % luomusitoumusalasta luomusitoumuksen liitteessä olevia myyntikasveja. Vaihtoehtoisesti on siirrettävä tilan eläimet luonnonmukaiseen tuotantoon. Rehuntuotantosopimus luomukotieläintilan kanssa täyttää myyntikasvivaatimuksen. Myyntikasvivaatimus koskee myös hevostiloja.

Sitoumuksen luonnonmukaisesta kotieläintuotannosta vuonna 2017 tehnyt palauttaa tositteen kotieläinten tai kotieläintuotteiden myynnistä ELY-keskukseen viimeistään 15.6. Eläinten tai tuotteiden jatkokäytöllä ei ole merkitystä eli se voi olla myös tavanomaista. Oleellista on, että on myyty luonnonmukaisesti tuotettuja tai kasvatettuja tuotteita, ei siirtymävaiheessa olevia tai tavanomaisesti tuotettuja. Vuonna 2015 ja 2016 alkaneiden luomukotieläintilan sitoumuksien osalta tämä vaatimus on tehty edellisinä vuosina.

Lisäalat

Tänä vuonna voidaan hakea lisäalojen liittämistä voimassa olevalle tai jatkettavalle sitoumukselle. Tällöinkin palautetaan lomake 215 ELY-keskukseen viimeistään 15.6. Liitettävä ala voi olla enintään 5 hehtaaria. Jos sitoumukseen liitetään korvauskelpoista peltoa enemmän kuin 5 ha, tällöin tehdään uusi luomusitoumus. Samalla korvataan myös jatkettava sitoumus uudella sitoumuksella. Tämän vuoden luomusitoumuslomake 215 löytyy lähiaikoina Ruokaviraston nettisivustolta.

Uusi ohjelmakausi, uusi sitoumus

Uudet luomusitoumukset ovat aina viisivuotisia. Käytännössä sitoumukset päätetään ohjelmakauden vaihtuessa. Tämänhetkisen tiedon mukaan ohjelmakausi vaihtuu vuonna 2023. Silloin tehdään uuden ohjelmakauden mukaiset luomusitoumukset. Vuonna 2023 viljelijä voi halutessaan olla tekemättä uutta sitoumusta ilman takaisinperintää. Tässä vaiheessa tämä on arvio ja asiat selviävät aikanaan.

Tiedot ovat tämän hetken tietoja, eivätkä siten välttämättä lopullisia. Tietojen ajantasaisuus on varmistettava aina maatalousviranomaisilta.

JARI TIKKANEN

Uusia ympäristösopimuksia tehdään ja vanhoja jatketaan

Tänä keväänä voi hakea uutta kosteikkojen hoitosopimusta tai maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimusta. Jos viime vuonna jäi jatkovuosi hakematta, tänä vuonna voi hakea uutta sopimusta. Jos sopimus päättyy 30.4.2022, sille haetaan jatkovuotta. Ei-tuotannollisten investointien haku kosteikkojen perustamiseen on jo auki Hyrrässä.

Aktiiviviljelijät ja rekisteröityneet yhdistykset voivat hakea tänä keväänä ympäristösopimuksia. Ympäristösopimuksen hakemista varten ei tarvitse sitoutua ympäristökorvaukseen. Rekisteröidyt yhdistykset voivat hakea kosteikkojen hoitosopimusta tai maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimusta. Vesilain mukaiset vesioikeudelliset yhteisöt voivat hakea kosteikonhoitosopimusta. Ympäristösopimushakemukseen liitetään hoitosuunnitelma. Hoitosuunnitelmaa ei tarvita alkuperäisrotujen kasvattamiseen liittyvissä sopimuksissa.

Kokonaan uudet sopimukset haettava 15.6.2022

Kosteikkojen hoitoon liittyvää sopimusta haetaan lomakkeella 262, jos kyseisellä alalla ei ole voimassa olevaa tai 30.4.2022 päättyvää vastaavaa sopimusta. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitoon liittyvää sopimusta haetaan lomakkeella 253, jos kyseisellä alalla ei ole voimassa olevaa tai 30.4.2022 päättyvää vastaavaa sopimusta. Alkuperäiskasvien ylläpidon viisivuotista sopimusta haetaan lomakkeella 214, mikäli ei haeta alkuperäiskasvisopimuksen jatkovuotta. Alkuperäiskasvilajike on rekisteröitävä Ruokavirastoon. Uusia ympäristösopimuksia tehdään valtion määrärahojen puitteissa.

Korvauksen määrä

Kosteikonhoitosopimuksissa korvausta maksetaan 450 €/ha/vuosi. Maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimuksissa korvaus on 450 €/ha/vuosi. Valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaille perinnebiotooppikohteille korvaus maksetaan korotettuna 600 €/ha/vuosi. Alkuperäiskasvien viljelysopimuksissa ylläpidosta maksetaan vuosittain korvausta 400 €/kasvilajike.

Vuonna 2015, 2016 ja/tai 2017 annetut ympäristösopimukset

Vuonna 2015, 2016 ja/tai 2017 annetut ympäristösopimukset päättyvät huhtikuussa 2022. Päättyvälle ympäristösopimukselle haetaan jatkovuotta Vipu-palvelussa tai paperilomakkeella 101 B. Ympäristösopimukset päättyvät ilman takaisinperintää, jos vuosien 2015, 2017 ja/tai 2017 ympäristösopimuksille ei hae jatkoa.

Sitoumusehdot

Päätukihaussa jatkovuotta haettaessa sitoudutaan noudattamaan ympäristösopimuksen/-ten sopimusehtoja jatketun sopimusajan päättymiseen asti sekä toteuttamaan sopimukseen liittyvässä hoitosuunnitelmassa yksilöityjä vuosittaisia ja mahdollisesti määrävälein toteutettavia toimenpiteitä. Jatkovuotta hakiessa vakuutetaan, että sopimuksiin mahdollisesti sisältyvien vuokralohkojen vuokrasopimukset ovat voimassa jatketun sopimuskauden päättymiseen saakka. Sopimukseen sisältyvän alan on oltava hakijan hallinnassa koko sopimuskauden ajan.

Alkuperäisrotujen kasvattamisen jatkosopimuksessa sitoudutaan noudattamaan sopimusehtoja jatketun sopimusajan päättymiseen asti. Mikäli rodun lisäysehto sopimuskautena on jo täytetty sopimuseläimen osalta, eläintä ei tarvitse käyttää rodun lisäämiseen jatkon aikana.

Ympäristösopimuksen siirto tilalta toiselle

Jos hakijalle on siirtymässä 30.4.2022 päättyvä ympäristösopimus toiselta tilalta, ilmoitetaan sopimuksen siirrosta ELY-keskukseen hyvissä ajoin ennen päätukihaun loppumista, jotta hakija voi hakea siirrettävälle sopimukselle jatkovuotta ja maksua päätukihaussa 15.6.2022 mennessä.

Vipu-palvelussa tai lomakkeella 102 B ilmoitetaan ympäristösopimusalalla olevat kasvit vuosittain viimeistään 15.6. Vipu-palvelussa tai lomakkeella 101B haetaan maksua kaikille voimassa oleville ympäristösopimuksille sekä alkuperäiskasvien yläpitosopimuksille vuosittain viimeistään 15.6.

Tässä on esitetty asiat tämän hetken tiedon mukaan. Viljelijätukien hakuoppaasta saa lisätietoa ympäristösopimuksista.

JARI TIKKANEN

Jari Tikkanen

Rekisteröidyt yhdistykset voivat hakea kosteikkojen hoitosopimusta tai maatalousluonnon monimuotoisuuden ja maiseman hoitosopimusta. Vesilain mukaiset vesioikeudelliset yhteisöt voivat hakea kosteikonhoitosopimusta.

VALTRA FENDT SAMPO ROSENLEW

Sopimuskorjaamo

- Ilmastoinnin huollot
- Vaihtojäähdyttäjät/ Korjaukset
- Kansityöt

KOKKOLAN TRAKTORIHUOLTO SILLANPÄÄ OY

Kauppakaari 8, KOKKOLA 050 376 3118
Juustotie 14, TOHOLAMPI 0400 347 742

OSTAMME RYPSIÄ

tavanomaista ja luomua

TEEMME VILJELYSOPIMUKSIA

Meiltä suomalainen Rypsipuriste, irtona/ 700 kg sk

ALAVUDEN ÖLJYNPURISTAMO

Ota yhteyttä!
Puh. 040-1895530, Kellokorventie 165, 63300 Alavus,
info@alavuden.fi, www.alavudenoljynpuristamo.fi

TeeJii Pyykkönen Oy on nyt

Paltek metal Oy

Palvelut
* Laserleikkaus
* Särmäys
* Sorvaus ja jyrsintä
* Hitsaukset
* Hiekkapuhallus
* Pulverimaalaus
* 3D-suunnittelu

JiiTee -tuotteet
* Tornit
* Täyttöpurkaimet
* Varaosat
* Täyttölietsot
* Imurit
* Rehuleikkurit
* ja paljon muuta

Pöyliöjärventie 5, 98120 Kemijärvi
Puh. 050 3313 678, mika.palojarvi@paltekmetal.fi
paltekmetal.fi

JB

Lietesäiliöt, jopa 10 000 m³
Lietekuilut
Laakasiilot
Ruokintakourut
Eristetyt ja eristämättömät betonielementit
Betonipilarit ja -palkit

JA-KO BETONI
JAKOBETONI.FI

JOHAN BAST
044-2942350
johan.bast@jakobetoni.fi

Maatalouden panos-hintoihin roima nousu

Hinnat ovat nousseet lyhyellä aikavälillä poikkeuksellisen paljon. Hintojen nousu käy ilmi Tilastokeskuksen tuoreimmasta maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksistä, josta olen ottanut kolme tuotekokokonaisuutta: energia ja voiteluaineet sinisellä viivalla, lannoitteet ja maanparannusaineet oranssilla viivalla ja eläinten rehut violetilla viivalla. Graafista näkyy, että energia ja voiteluaineet maksavat kolmanneksen enemmän, lannoitteet ja maanparannusaineet maksavat yli tuplasti ja eläinten rehut reilun viidenneksen enemmän kuin vuosi sitten.

Maatalouden tuotantovälineiden ostohintaindeksi (2015=100), muuttujina Maatalouden ostohintaindeksin luokitus ja kuukausi.

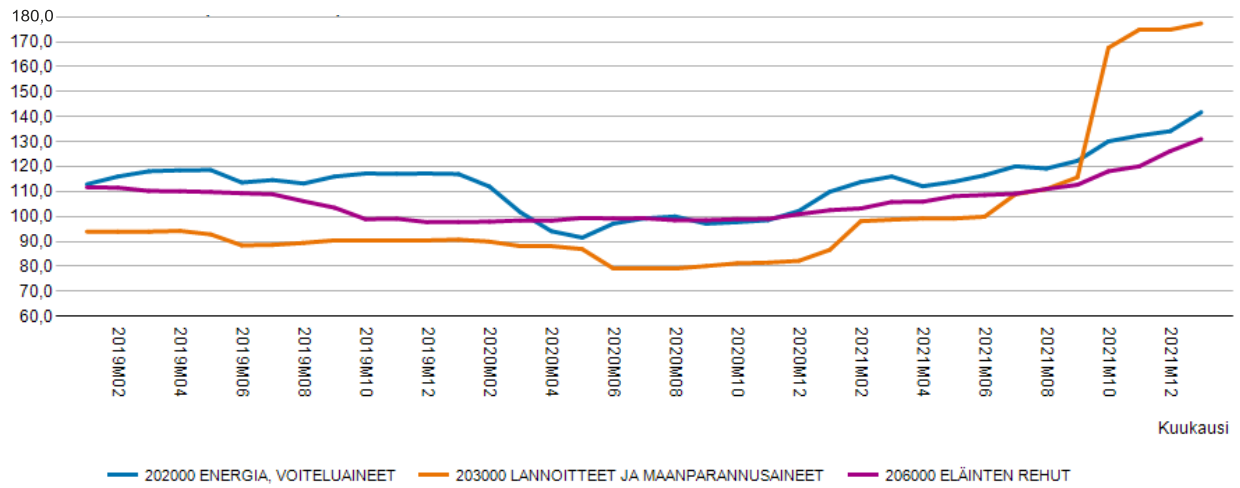

Miten varautua hintojen nousuun? Laskemalla ja suunnittelemalla. Jos olet suunnitellut käyttäväsi tuotantopanoksiisi saman summan kuin edellisenä vuonna, voit olla varma, että et saa samoja määriä tuotantopanoksia. Jos et pysty lisäämään käytettävää rahasummaa panoksiin tulevalle vuodelle, tuotantopanoksesi pienevät tulevalle vuodelle. On entistä tärkeämpää miettiä mitä hankkii ja miten se vaikuttaisi mahdollisimman vähän lopputuotokseen ja siitä saatavaan hintaan.

Nyt viimeistään on järkevää laskea itse tai yhdessä asiantuntijan kanssa tuotantokustannukset ja miettiä miten tuotantopanokset kohdennetaan mahdollisimman tehokkaasti. Vaikeasta tilanteesta huolimatta tänä vuonnakin kannattaa tuottaa ja viljellä – ja tehdä se järkevästi.

MATIAS PARPALA

Neuvonnan ja maatalousyrittäjän yhteinen päämäärä

Yrityksenä maatila on laaja kokonaisuus. Tilakoon kasvaessa myös osaamisen vaatimukset kasvavat. Neuvonta tuottaa viljelijälle ratkaisumalleja ja työkaluja päätöksenteon pohjaksi. Maatilat eivät ole samanlaisia, sen vuoksi jokaiselle maatilayritykselle on löydettävissä omat ratkaisunsa.

Arjen askareista isoihin investointeihin

Neuvontajärjestö on viljelijöiden apuna päiväisistä askareista tulevaisuuden suunnitteluun. Eläinten hyvinvointi, peltojen kasvukunto ja tuottavuus, tuotannon kannattavuus, verotus, investoinnit, tukipolitiikka sekä yrittäjien hyvinvointi ovat keskeisimpiä osa-alueita, joita on mahdollista kehittää ja ylläpitää.

Tuotanto ja talous = tuotantotalous

Maatalous sitoo paljon pääomaa. Rahavarojen riittävyys on keskeistä investointien suunnittelussa. Riskien tunnistaminen, niihin varautuminen ja neuvonnan hyödyntäminen auttavat löytämään tekijöitä joilla suorituskyky paranee. Suuret investoinnit vaativat pitkäjänteistä tähtäimen suunnittelua sekä ennakointia, jotta tilan talous ei painu miinukselle. Neuvonnan avulla toteutetun kehittämissuunnitelman noudattaminen antaa turvaa investointihankkeen onnistumiselle, tilan toiminnan vakauttamiselle tai uusille kehityskohteille. Hyvinvoiva yrittäjä kykenee pitämään yritystoiminnan tehokkaana ja tuloksentekokyvyn vahvana.

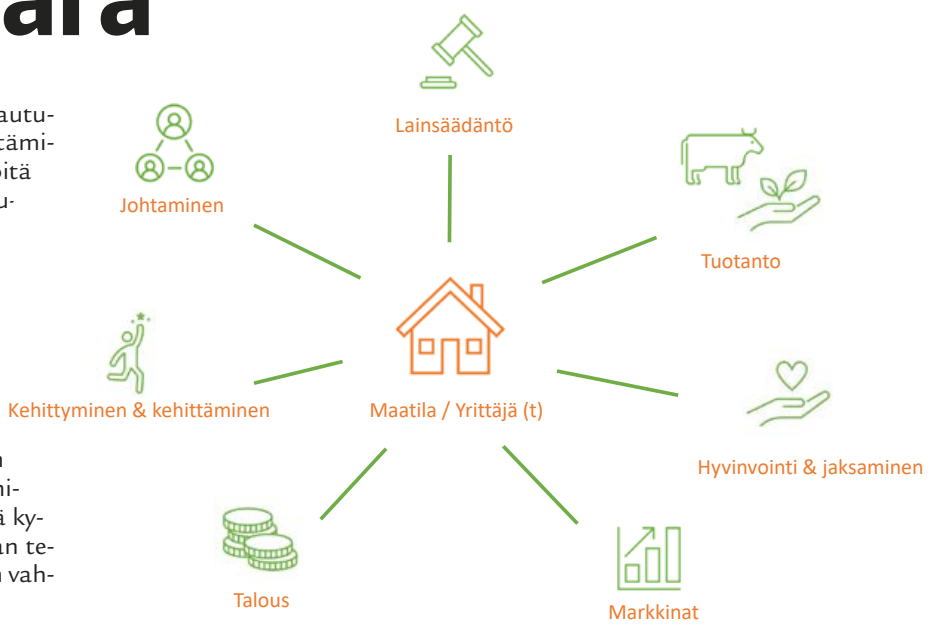

Yhteistyö on voimavara

Maatalousyrityksen kannattavuus rakentuu jokapäiväisistä ratkaisuista. Toimialan muuttuessa tulee toimintatapojenkin muuttua. Muutoksessa ei tarvitse pärjätä yksin. Maatilan kehittäminen ja sen kannattavuuden parantaminen on yhteinen tavoite sekä yrittäjillä että neuvonnan asiantuntijoilla. Pienilläkin muutoksilla voi saavuttaa isoja positiivisia tuloksia. Yhteistyö neuvonnan ja maatilojen välillä on voimavara, jota kannattaa hyödyntää. Taloudellisten resurssien käyttäminen neuvontaan kantaa hedelmää monin kerroin vielä vuosienkin päästä.

ALEKSI KUKKEENMÄKI

Toiminnanjohtaja
Eero Hakala
Puh. 0400 162 445
eero.hakala@proagria.fi

Keski-Pohjanmaan Kalatalouskeskus

Hoitomaksut ja niiden kertymät

Näinä aikoina olen tullut havaitsemaan monen sortin pyörteilyä ympäröivän maailman ilmoissa ja sen alaisissa. Outojen ja osin arveluttavien tapahtumain ahdistusta loiventelemaan lienevät ihmiseläjät jo ammoin vesille ja mannuille tälläytyneet. Semmoisella tätä vaikutelmaa perustan, että kansalaiset ovat vesillä kalain toivossa aikaisempaa enemmän vehdanneet tai ainakin pyyntilisenssinsä kohtuudella hankkineet. Jopa näin vakavikkoa meinaa ohimennen hymyilyttää, kun lukuisiin kalatalouta kohentaviin hankkeisiin ohjautuu tuota kautta hitusen takavuosien tasoa enemmän yhteistä eli valtion rahanpönkää. Sitä vain olen jäänyt hieman kummastelemaan, että tunnolliseksi ja aikaansaavaksi tunnettu ja tunnustettu keskipohjalainen kansamme on osoittautunut näissä riennoissa valtakunnan välttelevimmäksi kansanjoukoksi...

Vesialueen osakaskunta ja sen kirjanpitovelvollisuus

Tämmöisenkin, toki hiukan muotoilemani viestin, havaitsin liikuskellessani virtuaalisesti Kalatalouden Keskusliiton (uudennetuilla) nettisivuilla (www.ahven.net). Tiiviisti on viranomainen osakaskunnan olemuksen ja luonteen kuvannut. Osakaskunta on, näin ymmärrän, omistamisen yksikkö, ei yhdistys tai puulaaki ja sillä pitää olla tuloistansa ja menoistansa selkeä rätinki.

Yhteisaluelain mukaisen osakaskunnan muodostavat yhteisen alueen osakkaat. Yhteisellä alueella tarkoitetaan kahdelle tai useammalle kiinteistölle yhteisesti kuuluvaa maa- tai vesialuetta tai erityistä etuutta. Yhteisen alueen osakasluettelossa on määritetty, mitkä kiinteistöt omistavat osuuden yhteisestä alueesta ja minkä suuruinen kunkin osakkaan osuus on.

Osakaskunta voi olla järjestäytymätön tai järjestäytynyt. Osakaskunnasta tulee järjestäytynyt, kun se on hyväksynyt itselleen säännöt ja aluehallintovirasto on ne vahvistanut. Aluehallintovirasto vahvistaa osakaskunnan säännöt, jos ne ovat yhteisaluelain mukaiset eikä niistä aiheudu vahinkoa osakkaalle. Osakaskunnan sääntöjen vahvistaminen on keskitetty Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastoon Ahvenanmaata lukuun ottamatta (lähde https://ahven.net/tiedotteet/2022/03/16/avi-linjaus, luettu 23.3.2022).

Kaikki osakaskunnat ovat kirjanpitovelvollisia, koska ne ovat kirjanpitolain (1997/1336) 1. §:n 1. momentin 1. kohdan mukaisia muita yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä ja ne ovat kirjanpitovelvollisia riippumatta siitä, harjoittaako osakaskunta liike- tai ammattitoimintaa vai ei. Osakaskunnat voivat yhteisaluelain mukaan päättää säännöissään siitä, että tilikauden pituus voi olla jopa neljä vuotta, vaikka kirjanpitolain mukaan tilikausi voi olla enintään vuoden mittainen.

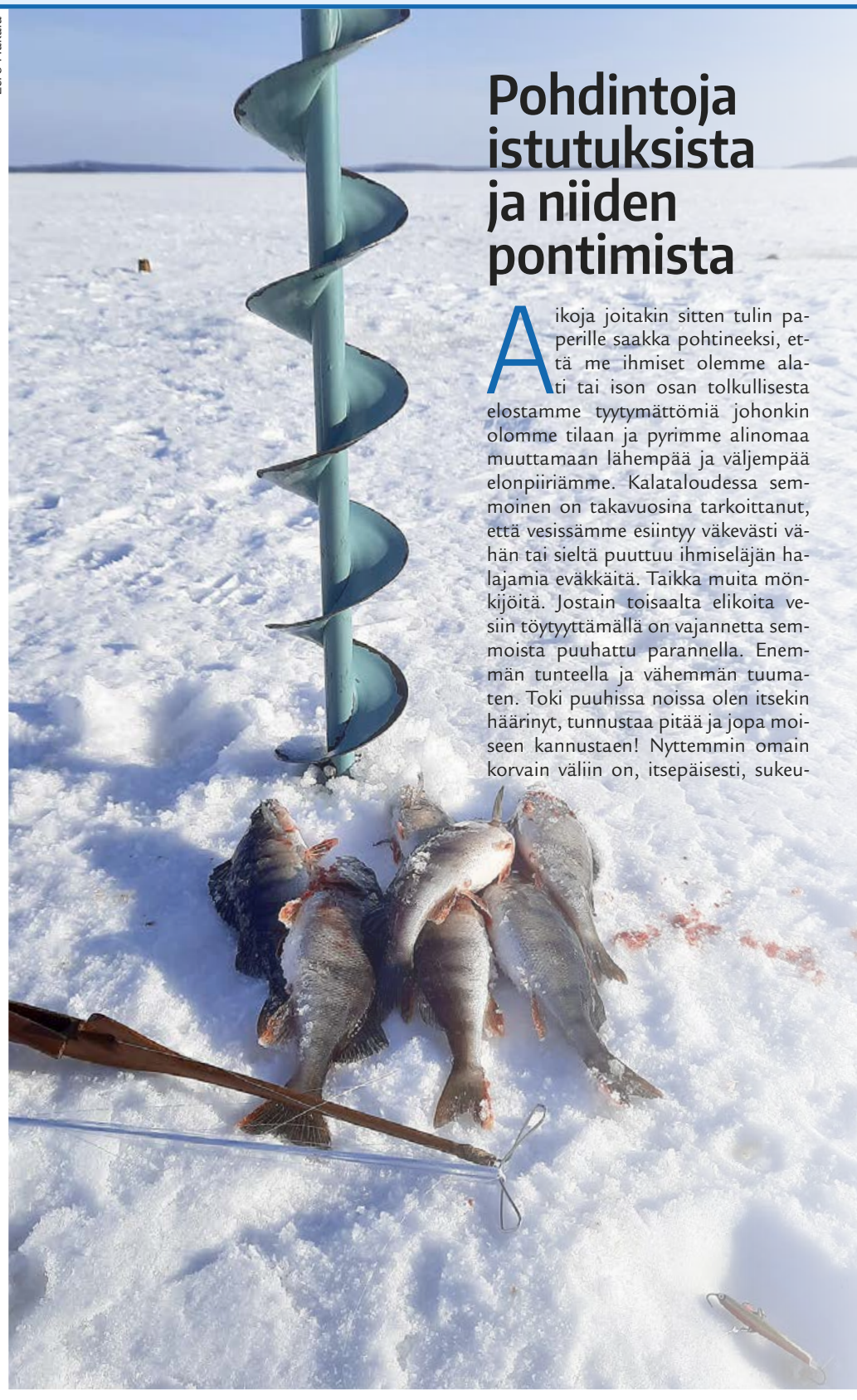

Eero Hakala

Pohdintoja istutuksista ja niiden pontimista

Aikoja joitakin sitten tulin paperille saakka pohtineeksi, että me ihmiset olemme alati tai ison osan tolkullisesta elostamme tyytymättömiä johonkin olomme tilaan ja pyrimme alinomaa muuttamaan lähempää ja väljempää elonpiiriämme. Kalataloudessa semmoinen on takavuosina tarkoittanut, että vesissämme esiintyy väkevästi vähän tai sieltä puuttuu ihmiseläjän halajamia eväkkäitä. Taikka muita mönkijöitä. Jostain toisaalta elikoita vesiin töytyyttämällä on vajannetta semmoista puuhattu parannella. Enemmän tunteella ja vähemmän tuumaten. Toki puuhissa noissa olen itsekin häärinyt, tunnustaa pitää ja jopa moiseen kannustaen! Nyttemmin omain korvain väliin on, itsepäisesti, sukeu-

Ukrainan sota vaikuttaa kalatalouteen

Ukrainan sodan vaikutukset näkyvät jo kalataloudessa. Kalarehujen vienti Venäjälle loppui ja merkittävä osa kalan viennistä tyrehtyi. Polttoaineiden ja rehuraaka-aineiden hinnan nousu uhkaa jo nyt kotimaisen kalan tuotantoa.

Suomi vei lähes 50 miljoonan euron arvosta kalaa, kalarehuja ja kalanpoikasia Venäjälle, Valko-Venäjälle ja Ukrainaan vuonna 2020. Viennin arvosta pyyhkiytyi yli puolet pois, kun kalarehujen Venäjän vienti lopetettiin. Lisäksi Venäjä ja Ukraina ovat merkittäviä rehuraaka-aineiden tuottajia. Ukrainassa käytävä sota vaikuttaa myös osittain siihen, miten rehuraaka-aineita saadaan Suomeen. Tämä voi nostaa kalarehujen hintoja.

Venäjälle, Ukrainaan ja Valko-Venäjälle vietiin Suomesta paljon kalaa vuonna 2020. Pääosa Suomen kirjolohen viennistä kohdistui Valko-Venäjälle. Lohikalojen kysyntä on nyt koronasulkujen lieventyessä suurta. Valko-Venäjän vienti on pystytty tällä hetkellä korvaamaan muun muassa viennillä Puolaan. Sodan vaikutukset lisäävät lohikalojen tuotantokustannuksia, mikä voi nostaa lohikalojen hintaa ja vaikuttaa kysyntään. Suomesta on viety paljon elintarvikkeeksi tarkoitettua pakastettua silakkaa, kilohailia ja kuoretta Valko-Venäjälle ja Ukrainaan. Vienti on tällä hetkellä pääosin keskeytynyt. Myös turkiselinkeinon kalan tarve väheni, koska sota tyrehdytti turkisnahkojen kysynnän.

tunut ajatus semmoinen, että voisiko ihminen yhtenä luontokappaleena muiden joukossa sovittaa toimintansa tapaa toisemmanlaiseksi. Siis semmoiseksi, mikä elonpiirin pirtaan milloinkin parhaiten passautuu. Tällä hieman konstikkaalla ajatuksenjuoksulla tarkoitan sitä, että useimmiten joku vakava veden vamma taikka vinoutuma kalaelossa ei korjaannu istutuksin laastaroimalla, vaan edellyttää parantuakseen topakampaa lääkitystä. Nimenmaan ympäristöissä semmoisissa, jollaisissa kalakansa elelee. Ja niiden partailla.

Istuuko istutus

Näillä pakinoillani tahdon vain käestellä vesillä tai niiden varsilla puuhailevia hiukan ennenvanhaista juurevammin tuumaamaan vaikkapa kalojen taikka niveljalkaisten veteen viskomisen eetosta. Ensittäinkin sitä, että onko ajatusta jaloa koettaa juurruttaa näiden seutujen vesimuodostumiin oloihin toisenlaisiin luontuneita eväkkäitä? Joku olosuhde tai puuhan seuraus ne on vesistämme pois pitänyt taikka hävittänyt. Näin pohdiskellen voisi olla luonnikkaampaa kohennella ensin runnellut alueet muotoon sellaiseen, joissa kalan ja muiden veden eläväin voisi ajatella viihtyvän ja sukuansa jatkavan. Vasta sitten voisi kohteisiin semmoisiin istutuksin juurrutella tai vesien elikoiden vajannetta täydennellä. Taktiikka semmoinen on kohteilla moniailla Suomemme maassa menestyksekkääksi havaittu.

Kotoinen parempi

Toisekseen on ajastustani alkanut yhä väkevämmin askarruttaa jonkin alueelta luontojaan puuttumattoman lajin juurruttelu vesille uusille. Takavuosina vesiimme töytyytettiin, jopa muilta mantereilta peräisin olevia elikoita. Kokolailla toisenlaisiin oloihin tottuneet vesien veijarit ovat paikassa jos toisessakin täyttäneet tilan alueella alun perin eläneiltä lajinsa edustajilta. Semmoisesta esimerkkinä mainittakoon puronieriä ja täplärapu, toisinaan myös kirjolohi taikka kuha. Oloissamme kääpiökokoiseksi jäävä puronieriä on kipakan luontonsa voimin sysännyt paikoin monin paikalliset taimenet vähintään vähäväkisiksi. Vielä hankalampi tapaus on, tämäkin pohjoisesta Amerikasta, meille tuotu täplärapu. Tämä niveljalkainen kestää kantamiaan tauteja, niin kuin tyyppistään rapuruttoa. Pohjalaismaakuntien vesiin juurrutettu ja näillä virroilla menestynyt eurooppalainen jokirapu taas ei. Siis kestä täplärapu tyypin ruttoa, lainkaan. Ikävänlaista on mielestäni se, ettei täplärapu avusta ole näissä oloissa syystä tai toisesta hävinneen jokiravun paikkojaksi. Sinnittelee se, täplärapu, virtain louhuissa peräti harvalukuisana ja kantaa jokiravut yhettömiin tappavaa ruttoa. Eipä ole kuunaan pyydettäväksi saakka, kummastakaan. Tarinaa vettemme omista ja enempi ihmisen muualta siirtämistä elikoista riittäisi loputtomiin, mutta jätettäköön ne tällä erää.

Aatokset ilmoille

Sellaisesta tuon porinani pohjalta muistutan, että istutuksin vesiään jalostamaan aikovalla tulisi olla ajatus kirkkaana siitä, mihin on puuhillaan pyrkimässä. Semmoista edellyttävät kalastusta säätelevät lait ja asetukset. Niin ja paikallisten kalatalousalueiden kalavesien ja kalakantojen käyttöä ja hoitoa raamittavat suunnitelmat. Vastaisia hankaluuksia välttääkseen kunkin vesieläväin istutuksia suunnittelevan olisi suositeltavaa pakista aikomuksistaan jonkun näitä asioita juurevammin tuntevain kanssa. Semmoisten kuin kalaneuvoja tai viranomainen.

Sopivia pyyntikelejä!

Kalat ovat oleellinen osa ruokaturvaa

Epävarma maailmantilanne korostaa elintarvikeomavaraisuuden merkitystä ja tarvetta kotimaisen ruuan huoltovarmuuden varmistamiseen. Luonnonkala on laaja kotimainen proteiinivarasto eri puolella Suomea, ja kalankasvatuslaitokset ovat elintarvikehuollon hajautettu elävän kalan varanto. Kriisitilanteessa kalaa voidaan pyytää ja kasvattaa energiatehokkailla menetelmillä. Rannikko- ja sisävesikalastus tuottaa kalaa erityisesti paikalliseen ja alueelliseen tarjontaan, ja moni suomalainen osaa edelleen kalastaa myös itse kotitarpeisiin.

LUONNONVARAKESKUS

Kalakuulumisia

MAUNO KORHONEN
puheenjohtaja

Voihan Venäjä

Vanha sananlasku sanoo, että ei sota yhtä miestä kaipaa, mutta nyt Putin on osoittanut, että kyllä se sota voi olla yhdestä miehestä kiinni. Väitän, että ilman Putinia ei sotaa nyt olisi.

Ruokaa riittää vesissä

Ukrainassa käytävä sota on voimakkaasti lisännyt vaatimuksia kotimaisen ruuan ja energian saatavuuden turvaamisesta. Meille kalaihmisille kotimaisen kalan käytön lisääminen sopii mainiosti. Monissa vesissä on kalaa liikaakin ja ainakin sen verran, että kalakannat kestävät pyynnin lisäämisen. Täällä ruohonjuuritasolla me kotitarvekalastajat voisimme kysellä sukulaisilta tai naapureilta, olisiko näillä kiinnostusta joskus lähteä kalaan mukaan. Kalasta tullessa voi ohimennen pysähtyä perkauspöydän viereen ja näyttää miten helppoa kalan käsittely on. Siitä se lähtee kiinnostus, jos on lähteäkseen.

Nyt varmasti on myös tarpeen järjestää yhdessä maa- ja kotitalousnaiset ja Eero kalankäsittely/kalaruokatapahtumia, jos aikaa riittää.

Nuorille tapahtumia

Koronan toivottavasti hellittäessä on tärkeä saada järjestettyä eri puolella aluettamme nuorten kalastustapahtumia. Tässä on osakaskuntien aktiivisuus tärkeällä sijalla. Eerokaan ei joka paikkaan ehdi, mutta voi varmasti tarvittaessa antaa neuvoja ja mahdollisuuksiensa mukaan myös osallistua.

Osakaskunnat

Koronarajoitusten lievenemisen myötä tänä keväänä näyttäisi olevan mahdollista järjestää normaaleja kokouksia. Siispä kokouksia pitämään. Muistakaa, että on tärkeää saada nuoria mukaan hallintoon. Mielestäni aito kiinnostus kalastusasioihin on tärkeämpi peruste toimintaan mukaan pääsemiselle, kun pelkästään suuri manttaaliosuus.

Pikkuahven ruokakalana

Nyt on taas käsillä se aika vuodesta, kun pikkuahventa tulee runsaasti. Pilkkivesillä liikuttaessa monelle yleisin saalis on pikkuahven. Katiskassakin saattaa olla suuria määrin pikkuista ahvenen silppua. Kissat toki tarvitsevat osansa, mutta voi niitä syödä itsekin. Oikeat kulinaristit tietenkin suomustavat pikkuahvenetkin, jolloin rapea nahka maistuu pannulta otettaessa todella hyvältä. Itse yleensä nyljen pikkuahvenet. Sen jälkeen voi tehdä purkkikalaa tai jos on kova nälkä niin nakkaa ahvenet pannulle, johon on laitettu vähän voita. Paistetaan molemmin puolin ja lisätään vähän suolaa. Siinä on hyvää pikaruokaa. Jos haluaa vähän vaihtelua, voi tehdä ahvenpataa. Siihen tarvitaan esimerkiksi 2 kg nyljettyjä pikkuahvenia, ½ kg siankylkeä, 2 sipulia ja 1-2 ruokalusikallista suolaa. Aluksi ladotaan pataan tai uunivuokaan kerroksittain sianlihaa ja ahventa sekä sipulia siten, että sianlihat tulevat alle ja päälle. Ruuan annetaan hautua uunissa n. 8-9 tuntia. Voi välillä kokeilla, ovatko ruodot pehmenneet. Tässä riittää perunoiden ja salaatin kanssa syömistä useammaksikin kerraksi.

Itse tykkään tehdä rosollia pitkin talvea 1-2 kertaa viikossa. Se sopii kaikkien ruokien kanssa ja tuleepa samalla vähintään se puoli kiloa vihanneksia, hedelmiä ja juureksia päivässä. Ei se ruoka aina tarvi olla monimutkaista. Kuvassa viimeisin pilkkisaaliini paistettuna pannulla voissa ja vähän suolaa päälle. Lautasmallia mukaellen puoli lautasellista rosollia lisukkeena. Aivan oli syötävää maidon ja ruisleivän kanssa.

Varoitus

Vaikka jäät ovat vielä vahvoja, on ainakin pikkujärvillä kolme eri jääkerrosta ja aina vettä välissä. Kun se rupeaa sulamaan, ovat jäät äkkiä heikkoja. Jäänaskalit ja malttia mukaan.

MAA- JA KOTITALOUSNAISET
etunimi.sukunimi@maajakotitalousnaiset.fi

Toiminnanjohtaja **Kirsi Varila**, p. 043 8254 284
Ruoka- ja ravitsemusasiantuntija **Niina Vihelä**, p. 043 825 4281
Maisema-asiantuntija **Anu Ainasoja**, p. 043 825 4284

Anu Karhukorpi

Aurinko jo lämmittää

Vähitellen alkaa aurinko lämmittää ja lumet sulavat kohisten. Pihamaat ja kukkapenkit paljastuvat lumen alta ja monella on mielessä kesä ja kukkaset tai kasvimaa. Mitä tänä kesänä ulos tai kasvihuoneeseen laittaisin? Siinä on toiselle pulma ja toiselle itsestään selvyys. Olisiko tänä vuonna sinisten kukkien vuoro? Ostanko tomaatin siemeniä ja kasvatan taimet itse vai haenko valmiit taimet puutarhalta? Kummassakin on omat hyvät puolensa, riippuen siitä miten aikaa ja innostusta riittää. Kokeile myös jotain uutta, saat siitä kivaa vaihtelua. Pääasia on, että teet sen omalla tavallasi ja niin, että se on mukavaa puuhastelua. Kasvatuksen voi aloittaa rairuohosta. Nyt on aika kylvää jotain vihreää pääsiäiseksi, sitä perinteistä raiheinää tai vaikka ohraa.

Maa- ja kotitalousnaisten nettisivulla kanttaa tutustua uuteen keittokirjaan. Isoäitini herkut -nettikeittokirjassa kierretään Suomen maakuntia ja tutustutaan tarinoiden, videoiden ja reseptien avulla paikallisiin perinneherkkuihin. Kirjasta voi löytyä vinkkejä vaikka pääsiäisen ruokapöytään.

Tänä vuonna Impin päivä (11.6.) osuu samaksi päiviksi kuin Suomen Kylät ry:n järjestämä Avoimet Kylät -päivä. Kootaan kylillämme toimivat voimat yhteen ja järjestetään yhdessä entistä näyttävämpiä tapahtumia. Näytetään, että toimintaa on ja se on avointa kaikille.

Mukavaa pääsiäistä ja kesää!

ANU KARHUKORPI
puheenjohtaja
Keski-Pohjanmaan
Maa- ja kotitalousnaiset

72 tuntia varautuminen -koulutus

Mitä vaan voi sattua ja poikkeustilanteisiin on syytä varautua. Mediassakin paljon esillä ollut 72 tuntia -kotivara on nyt ajankohtainen. Tilaa meiltä luento aiheesta joko etänä tai läsnä ollen. Etäluennon hinta vain 130 € (sis. alv 24 %). Paikan päällä tapahtuvaan koulutukseen lisätään matkakulut. Lisätietoja ja tilaukset kirsi.varila@maaja-kotitalousnaiset.fi tai 040 196 4434.

Ritva-Liisa Nisula

Toimintasuunnitelmat 2021

Nyt on aika kirjata viime vuoden tapahtumat ja toiminta Maa- ja kotitalousnaisten paikallisyhdistyksissä. Helpoiten toimintakertomuksen asiat saa kirjattua QR-koodista avautuvaan sähköiseen lomakkeeseen. Ilmoita tiedot viimeistään 5.4.2022 mennessä.

Maa- ja kotitalousnaiset kantaa huolta Ukrainan naisten ja lasten kärsimyksistä

Maa- ja kotitalousnaiset (MKN) on tuominnut Venäjän sotilaalliset toimet Ukrainassa monien muiden naisjärjestöjen tavoin ja kantaa huolta jo kuukauden kestäneen sodan aiheuttamasta inhimillisestä hädästä ja kärsimyksestä.

Monet Ukrainan naisista ovat joutuneet eroamaan perheistään ja lähtemään kodeistaan. Naisia on myös jäänyt oman henkensä uhalla kotimaahan tarjoamaan humanitaarista apua äärimmäisen vaikeissa olosuhteissa. Unicefin mukaan jo yli 4 miljoonaa ukrainalaista lasta on joutunut jättämään kotinsa.

Maa- ja kotitalousnaiset osallistuu eri kansalaisjärjestöistä koostuvaan työryhmään, jossa koordinoidaan Suomeen saapuvien ukrainalaisten pakolaisten auttamiseen keskittyvää toimintaa. MKN on järjestönä mukana myös pohjoismaisten kansalaisjärjestöjen Nordic Civ -verkoston kannanotossa sotaa vastaan, jossa pyydetään laajaa pohjoismaista kansalaisjärjestötukea Ukrainalle. MKN yhtyy myös naisjärjestöjen Nytkis ry:n vaatimuksiin siitä, ettei naisia ja lapsia saa unohtaa sodan keskellä.

Aktiivisena naisjärjestönä MKNssa pidetään tärkeänä monenlaista osallistumista. Suora tuki Ukrainaan kannattaa kanavoida kansainvälisten järjestöjen kautta. Suomessa apu voi olla hyvin konkreettista: sukkien kutomista, muonitusta ja yhteistä toimintaa. Toimimalla muiden kansalaisjärjestöjen kanssa voima kasvaa.

Ihmisoikeudet ovat jakamattomia myös sodan keskellä. Kriisit ympäri maailman ovat aina lisänneet naisten ja tyttöjen altistumista väkivallalle ja raiskauksille. Myös riski joutua ihmiskaupan uhriksi on suuri. Maa- ja kotitalousnaiset haluaa myös muistuttaa vuonna 2000 YK:n turvallisuusneuvoston hyväksymästä sitovasta YK:n 1325 naiset rauha ja turvallisuus -päätöslauselmasta, jossa todetaan, että konfliktien osapuolten tulee suojella naisia ja tyttöjä muun muassa sukupuoleen perustuvalta väkivallalta ja naisten mukanaolo rauhaa rakennettaessa on turvattava.

Pääsiäisruoho kasvamaan

Kasvata pääsiäisruoho ohrasta, vehnästä tai kiharainen versio herneestä. Kylvä useampaa lajia ja seuraa kasvun ihmettä!

Taittele talouspaperia tai pane multaa kupin pohjalle, kylvä siemenet ja peitä ne ohuella multakerroksella. Tiivistä multa kevyesti. Kastele kylvös varovasti, mutta perusteellisesti. Pane kevyt peite tai kelmu kylvöksen päälle ja aseta se lämpimään paikkaan itämään. Tarkkaile päivittäin ja huolehdi, että kylvös pysyy kosteana. Kun idut ilmestyvät kylvökseen, voit ottaa peitteen pois ja siirtää kylvökset kunnolla valoisaan paikkaan. Jatka kastelua ja nauti vihreydestä. Itäminen voi kestää päivästä viikkoon riippuen mitä kylvät ja millaiset itämisolosuhteet kasvustolla on.

Anu Ainasoja

SEURAA FACEBOOK-SIVUJAMME: KESKI-POHJANMAAN MAA- JA KOTITALOUSNAISET

Huom!

Maa- ja kotitalousnaiset järjestävät luentoja ja opastusta eri aiheisiin myös verkossa. Ota yhteyttä Kirsiin, Anuun tai Niinaan!

Kuvat: Niina Vihelä

Tilaa Niinalta täytekakku- tai voileipäkakkukurssi

Kevään ja kesän juhlien ehdoton kahvipöydän helmi on näyttävä täytekakku tai herkullinen voileipäkakku.

Tilaa nyt yhdistyksellesi, työ- tai kaveriporukallesi kakkukurssi valintanne mukaan.

Lisätietoja Niinalta p. 043 8254281 tai niina.vihela@maajakotitalousnaiset.fi

Perusta perhosniitty -meiltä siemenet ja ohjeet

Anu Ainasoja

Siemenseos sisältää kotimaisia, yksi- ja monivuotisia mesi- ja ravintokasveja. Kasvupaikka tuore ja aurinkoinen. Riittoisuus 3-6 m^2. Siemenseoksen lajit: Ahdekaunokki, aitohunajakukka, keltamaite, keltapäivänkakkara, keltasauramo, mäkimeirami, nurmikohokki, pietaryrtti, puna-ailakki, purtojuuri, päivänkakkara, ruiskaunokki, ruusuruoho.

Hinta: 3 pussia /5 € + postikulut (sis. alv 24 %).
Tilaukset:
anu.ainasoja@maajakotitalousnaiset.fi

Tuija Forsström

Kotitarveviljely-webinaari

Ritva-Liisa Nisula

Keski-Pohjanmaan maa- ja kotitalousnaiset järjestää maksuttoman Kotitarveviljely-webinaarin ke 13.4. klo 18-19.30. Webinaarissa lyhyesti aiheeseen liittyvä alustus ja sen jälkeen huolinurkka. Huolinurkkaan voi kuka vain kotitarveviljelijä tai asiasta kiinnostunut varata 10 minuutin ajan, jonka aikana käsitellään osallistujien kysymyksiä yhteisesti.

Huolinurkan ajanvaraukset ja ennakkokysymykset sähköpostitse maisema- ja ympäristöasiantuntija Anu Ainasojalle 10.4. mennessä anu.ainasoja@maajakotitalousnaiset.fi.

Lisätietoa webinaarista ja ilmoittautumiset 12.4. mennessä QR-koodista tai Anu Ainasojalle.

Ritva-Liisa Nisula

Piha kuntoon!

Anun pihasuunnittelupalvelut

- Pihaneuvontakäynnit
- Pihasuunnitelmat
- Hoitosuunnitelmat

Pyydä tarjous Anulta:
p. 043 825 4284 tai
anu.ainasoja@
maajakotitalousnaiset.fi.

Tanja Yli-Tokolan 8 ekologista tekoa

1. Kierrätä ahkerasti!
2. Vähennä kulutusta tai kokeile ostolakkoa! Pärjäisitkö sittenkin ilman?
3. Korjaa, paikkaa ja parsi!
4. Vuokraa tai kysy lainaan ystävältä ja naapurilta! Aina ei tarvitse omistaa.
5. Säästä vettä, kipaise suihkussa nopsaan! Hyödynnä sadevesi.
6. Suunnittele, mitä syöt! Muista satokausiajattelu ja lähi- ja villiruoka.
7. Napsauta turhat valot veks ja sammuta yöksi valmiustilassakin olevat masiinat.
8. Ole esimerkki, keskustele asioista ja kyseenalaista vakiintuneet käytänteet! Anna palautetta. Someta omista ekoteoistasi. Yllätyt iloisesti nopeista ja isoista vaikutuksista.

Teot laatinut Tanja Yli-Tokola Pieniä ekologisia tekoja -Facebook ryhmän äiti. Lue haastattelu takasivulta.

Maaseudun naisia

Tanja Yli-Tokola

Tällä kertaa Maaseudun naisia -haastatteluun pääsi vuoden 2021 maisematekokilpailun voittanut Tanja Yli-Tokola. Tanja ylläpitää suosittua Pieniä ekologisia tekoja -Facebook-ryhmää.

Somevaikuttaja
Tanja Yli-Tokola

Kerro kuka olet, mistä tulet ja mitä teet?
Olen Tanja Yli-Tokola, asun Kannuksessa ja työskentelen Keski-Pohjanmaan ammattiopistolla Kannuksen toimipisteellä hanketyöntekijänä. Perheeseeni kuuluvat aviomies **Timo** (maanviljelijä) ja lapset **Viivi, Vilma, Topi, Lasse ja Viola** sekä Lyyli-koira.

Minkälainen on tavallinen päiväsi ja mikä siinä on parasta?
Päiväni ovat yleensä varsin aktiivisia ja meneviä aamusta iltaan. Arkiaamut alkavat auttaessani neljää vanhinta lastamme Roikolan kyläkouluun. Työmatkalla vien nuorimmaisen Myllärin päiväkotiin. Aktiviteettitasoni on varsin korkealla jo ennen klo 8, kun laskeudun työpisteelleni. Normaaliin päivääni kuuluu pääosin tietokoneen ääressä työskentelyä: erilaisten tapahtumien organisointia maaseudulla ja verkostoitumista alueen muiden toimijoiden kanssa sekä luonnonvara-alan hankkeista, oppilaitoksen eri koulutusaloista ja tapahtumista viestimistä. Myös kestävän kehityksen suunnittelu niin oppilaitoksen sisällä kuin valtakunnallisestikin kuuluu nykyiseen työnkuvaani. Teen töitä monenlaisten hankkeiden parissa – kaikki projektit liittyvät tavalla tai toisella luontoon, maaseutuun, kestävään kehitykseen ja viestintään (esim. Polku maaseudulle, Pitoa luonnonvara-alan opintoihin, Vaski – Vastuullinen ja kestävä ammatillinen koulutus, KIP:n uusi kiertotalousaika – Sanoista tekoihin!). Työpäivän päätteeksi kurvaan päiväkodin ja iltapäiväkerhon kautta kotiin, jossa ilta täyttyy arkisista puuhista: ruuanlaitosta, lasten kuskaamisesta kerhoihin, pyykkikasan raivaamisesta ja koiran lenkittämisestä. Pienet vapaa-ajan rakoset täytän lukemisella tai someryhmäni päivittämisellä.

Mitä harrastat vapaa-ajallasi?
Vapaa-aikanakaan en ruukaa enkä malta olla paikoillani. Harrastuksiini kuuluvat lukeminen, luontovalokuvaaminen, runojen kirjoittaminen, somevaikuttaminen kestävän kehityksen tiimoilta, piirtäminen, askartelu ja käsityöt lähinnä kierrätyksen ja tuunaamisen näkökulmasta, koiran ja lasten kanssa ulkoilu, perhosten kasvattaminen… Tällä hetkellä olen mukana myös Ukrainan pakolaisapua Lestijokilaaksossa -Facebook-ryhmässä auttaen alueelle saapuneita pakolaisia.

Suomi kutsuu kylään on yksi Maa- ja kotitalousnaisten vuoden teemoista. Mitä esittelisit asuinpaikkakunnastasi vierailijalle?
Esittelisin luonnon rauhan ja hiljaisuuden, puiden kohinan tuulessa, virtaavan veden solinan, tähtitaivaan ja kauniit luontopolut.

Oletko mukana Maa- ja kotitalousnaisten toiminnassa ja millä tavalla?
Teen työni puolesta yhteistyötä Keski-Pohjanmaan Maa- ja kotitalousnaisten kanssa järjestämällä lapsille ja nuorille erilaisia tapahtumia. Osallistun itsekin järjestön tilaisuuksiin – tiedossa onkin jo webinaari kotitarveviljelystä. Hyödynnän lisäksi järjestön nettimateriaalia vinkkaamalla siitä Pieniä ekologisia tekoja -Facebook-ryhmässäni.

Sait Vuoden keskipohjalainen maisemateko 2021 -tunnustuspalkinnon Fb-ryhmästäsi Pieniä ekologisia tekoja. Mistä idea tähän lähti?
Olen aina ollut luontoihminen. Myös kierrätys on kulkenut mukanani läpi elämän. Lasten saannin jälkeen huoli heidän tulevaisuutensa elinympäristöstä kasvoi. Minulle tuli tarve sekä tehdä itse arjessamme ekologisempia tekoja että etsiä vertaistukea. Siinä rinnalla kulki ajatus, että tämä vuorovaikutuskeskustelu voisi samalla hyödyttää positiivisella tavalla laajempaakin yleisöä. Näistä ajatuksista ja tarpeista syntyi Pieniä ekologisia tekoja -ryhmä Facebookiin. Ryhmän perusidea on olla matalan kynnyksen ja positiivisen asenteen keskustelu- ja vinkkialusta kestävään arkeen riippumatta siitä, missä elämänvaiheessa kukakin on.

Tanjan terveiset lukijoille
Maailma muuttuu -viime aikoina ripeäänkin tahtiin. On menty niin hyvään kuin huonoon suuntaan vauhdilla. Ovia aukeaa, mutta niitä myös sulkeutuu eikä mikään ole koskaan mustavalkoista. Ilokseni olen keskellä isoja ja äkillisiä muutoksia huomannut, että lyhyessäkin ajassa, tahtotilan ollessa kohdillaan, ihmeitä ja vaikuttavia asioita tapahtuu. Toivonkin kaikille voimaa ja iloa katsoa asioita positiivisin ja ekologisin silmin, sillä toivoa on aina.

Suuret kiitokset Tanjalle haastattelusta ja menestystä erinomaiseen vaikutustyöhön!

KIRSI VARILA